

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/L. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocencova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ITALIJA ZA DIREKTNA POGAJANJA Z MALO ANTANTO

Akcija za izboljšanje odnosov med Italijo in Malo antanto — Ženevski razgovori o aktivnem sodelovanju Male antante pri gospodarski organizaciji Podunavja

Rim, 7. septembra. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da se sporedno s francosko-italijanskimi pogajanjimi vodi intenzivna diplomatska akcija za ustvaritev organizacije podunavskih držav na podlagi predlogov konference v Stresu. V tem pogledu so bili podzvzeti koraki, da se čimprej razjasni o odnosu med Malo antanto in Italijo.

Ta akcija je sedaj v toliko napredovala, da se morejo pričakovati skorajšnja direktna pogajanja med Italijo in Malo antanto.

Posebno važnost pripisujejo fašistični listi obisku italijanskega poslanika v Parizu grofa Pignattija pri francoskem zunanjem ministru Barthouju pred njegovim odhodom v Ženevo.

Čeprav v Parizu uradno demantirajo vesti rimskih in londonskih listov, da so prišla italijansko - francoska pogajanja že v zaključno fazo, da je v glavnem že rešen italijansko - francoski pomorski spor ter dosežen sporazum v vprašanih pravno - političnih olajšav, ki bi jih francoska vlada priznala italijanskim kolonistom v Tunisu, trdi italijanski tisk, da pričajo poslednja posvetovanja Barthouja z grofom Pignattijem, da je sporazum na vidiku in da ni ničesar več na-

poti nameravanemu Barthoujevemu obisku pri Musoliniju v Rimu.

Prav tako trdijo, da je predsedniku italijanske delegacije v Ženevi baronu Aloisiju poverjena važna misija, ki jo ima izvršiti v času zasedanja skupščine Društva narodov. Baron Aloisi bo imel v Ženevi več razgovorov z zastopniki držav, ki so direktno zainteresirane pri rešitvi avstrijskega vprašanja. Pričakujejo, da bodo ti diplomatski razgovori v Ženevi v toliko razjasnili položaj, da se bo mogla akcija za gospodarsko organizacijo Podunavja nadaljevati brez težav in da bodo mogle v njej aktivno sodelovati tudi države Male antante.

Fašistična agencija »Oriente« je objavila v zvezi s tem vest, da se bodo ob tej priliki v Ženevi določile modalitete za sestanek zastopnikov Male antante s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem.

Rumunski zunanji minister Titulescu naj bi kot letošnji predsednik stalnega sveta Male antante odpotoval v Italijo na sestanek z Mussolinijem meseca oktobra takoj po Barthoujevem obisku.

Francoski komentarji

Pariz, 7. septembra. Agencija Havas objavlja, da so prepoznane vesti o fran-

cosko-italijanskem sporazumu glede pomorske paritete. Do tega sporazuma še ni prišlo, temveč se vodijo samo pogajanja. V ostalem namena Italije, da zgradi dve bojni ladji po 35.000 ton, znatno otežuje uspeh pogajanj, pričakuje pa se, da bo Barthou v Rimu vplival v tem smislu, da bi čimprej prišlo do sporazuma.

Po poročilu londonskega »Daily Telegrapha« iz Rima, ki ga je ponatisnil tudi današnji »Echo de Paris«, so v italijanskih političnih krogih prepričani, da bo po važnih razgovorih med predsednikom italijanske vlade Mussolinijem in francoskim poslanikom pri Kvintinu de Chambrunom popolnoma neseljivo prišlo do sklenitve sporazuma med Italijo in Francijo. Želi se, da je že doseženo soglasje o nekaterih vprašanjih tega sporazuma, ki naj bi ga francoski zunanji minister Barthou podpisal, ko pride meseca oktobra v Rim na obisk. V dobro poučenih italijanskih krogih, zaključuje poročevalec »Daily Telegrapha« trdijo, da sta se Italija in Francija že definitivno sporazumeli glede italijanskih naseljenecv v Tunisu in o meji med Libijo in francoskimi kolonijami v Afriki.

K 20 letnici SK Slovana

Jutri in v nedeljo proslavi ta naš agilni sportni klub 20 letnico svojega plodnosnega delovanja

Dr. Milan Perko, sedanjí zaslužni predsednik SK Slovana

Ljubljana, 7. septembra.

Če bomo kdaj dobili knjigo o slovenskem sportu, v njej gotovo ne bo prezrto delovanje SK Slovana, s katerim je tesno povezana vsa zgodovina našega sporta, zlasti pa nogometa in ki bo jutri ter v nedeljo proslavljal 20 letnico svojega obstoja. Prav za prav poteče že 22 let, odkar je bil ustanovljen SK Slovan, toda odbor je pred dvema letoma sklenil preložitvi proslavo na dan, ko bo na slovesen način otvoril svoje novo igrišče.

Slovan je bil ustanovljen že pred svetovno vojno, prav takrat kakor Ilirija in je torej med našimi najstarejšimi klubi. Med njegovimi ustanovitelji so bili Est, Viktor Kunaver, pokojni Pepe Kohrman, ki je tudi ustanovitelj Ilirije, in mnogi drugi, zlasti pa je bilo v njegovih vrstah in ga v klubovem vodstvu mnogo Čehov. Že pred vojno si je Slovan uredil v Tivoliju majhno igrišče ter odigral več zanimivih tekem. Vojna furija tudi ni prizanesla Slovanu in prekinila njegovo delovanje, a po vojni je vstal preroben kakor ptica Feniks in bil je poleg Ilirije prva leta po prevratu med našimi vodilnimi ter najmočnejšimi klubi. Na prostoru sedanje veselejše si je zgradil prav lepo igrišče in ga tudi planiral, treba ga je bilo samo ograditi. Na prošnjo mestne občine je pa igrišče odstopil proti odškodnini upravi ljubljanskega veselejše.

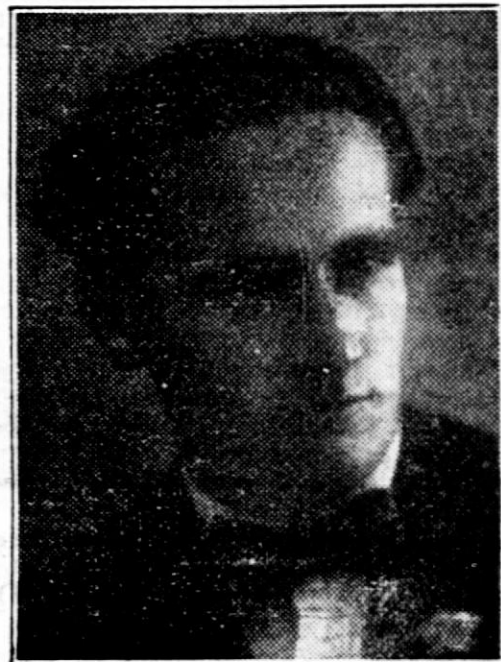
Prva leta po prevratu je bilo, kot rečeno, Slovanovo delovanje in udeleževanje izredno živahno in bil je Iliriji prav resen tekmeč, ki ji je celo večkrat ogrozil prvenstvo. Starejši obiskovalci nogometnih tekem gotovo še pomnijo izredno napeto tekmo med Ilirijo in Slovanom

vanu pristopilo mnogo dobrih delavcev, pa tudi sportnikov, tako da šteje nogometno moštvo že 56 igravcev, klub pa nad 200 podpornih članov.

V dolgih letih Slovanovega obstoja so klub vodili kot predsedniki gg. Est, Kossem, Dorčec, dr. Knaflič, trgovec J. Bahovec, Viktor Kunaver, zdaj pa ga vodi dr. Milan Perko. Da bo proslava 20 letnice klubovega delovanja čim bolj dostojna, je priredil odbor v okviru proslave zanimiv nogometni turnir, in sicer z naslednjim programom:

V soboto 8. septembra: I. skupina: ob 8.30 Svoboda: Slova, ob 10. Grafika: Slovan B. — II. skupina: ob 14. Hermes: Reka, ob 15.30 Primorje: Slovan A.

V nedeljo 9. septembra: I. skupina: ob 8.30 premaganca, ob 10. zmagovalca. — II. skupina: ob 14. premaganca, ob 15.3. ofielna otvoritev igrišča in proslava 20 letnice, kakor tudi 300. nastop popularnega igrarja Viktorja Marchiottija, ki se mu bo klub oddolžil za njegovo zvesto udeleževanje s primernim darilom. Ob 16. nastopa zmagovalca.

Viktor Marchiotti, popularni igrar Slovana, bo odigral v nedeljo 300. tekmo za barve svojega kluba.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel sam minister za telekomunikacije Andjelinovič, ki je obljubil klubu tudi svojo moralno in gmotno pomoč ter mu poklonil lep pokal. Kako cenijo naše oblasti delovanje SK Slovana, je pa razvidno tudi iz dejstva, da je poklonil krasen pokal tudi g. ban dr. Marušič, ki bo drugo darilo, izredno lep in okusen pokal pa tudi župan g. dr. Dinko Puc. Pokal bo tretje darilo, četrti je pa poklonil sam predsednik kluba dr. Perko, in sicer kaj nogometnega. Ostali štirje klubi, ki se ne bodo plasirali, prejmejo spominske plakete. Proslave se udeležijo divizionar general Cukavac, svojo udeležbo pa so obljubili tudi ban dr. Marušič, župan dr. Puc in člani tukajšnjega konzularnega zbora, a g. ministra za telekomunikacije bo zastopal inž. Stanko Bloudek.

Številnim čestitkam k Slovanovemu jubileju se pridružujemo tudi mi z željo, da bi se klub še lepše razvil ter v svojem bodočem delovanju žel mnogo uspehov in lovorik.

Španska vlada pred krizo

Madrid, 9. septembra. AA. Ministrska kriza je pred duri. Ministrski svet je včeraj razpravljaj, ali naj se vlada predstavi zbornici ali pa naj ostavko še pred njenim sestankom. Ker o tem ni bilo soglasja, bo ministrski svet nadaljeval to razpravo na prihodnji seji.

Papen se ne bo vrnil na Dunaj

Berlin, 7. septembra. d. V političnih krogih govore, da je bil Papenu podaljšan dopust zaradi bolezni za nadaljnjih šest tednov. Razen tega trdijo, da bo opustil svojo misijo na Dunaju, ker se ne čuti kos njenim težkotam.

Naše gledališče

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

Petek, 7.: Traviata, Izven. Znižane cene. Sobota, 8.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opera. Premiera. Izven. Nedelja, 9. septembra: ob 15. uri: Prodan nevesta. Operno gledališče, Izven.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize, Amsterdam 2300.13—2311.49, Bruselj 796.33—800.29, Curih 1108.35 do 1113.85, London 167.30—168.70, New York 3326.53—3354.58, Pariz 223.93—225.05, Praga 141.29—142.15, Trst 290.90—293.30, (premija 28.5%). Avstrijski šilling v priatnem kliringu 8.10—8.20, Berlin 1339.03 do 1349.83.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, Pariz 20.205, London 15.13, New York 302.625, Bruselj 71.85, Milan 26.20, Madrid 41.875, Amsterdam 207.535, Berlin 121.—, Dunaj 82.20, Praga 122.25.

Sprejem Rusije v Društvo narodov zagotovljen

Po mnenju francoskega tiska ni nobenega dvoma, da bo Rusija sprejeta v Društvo narodov z ogromno večino

Pariz, 7. septembra. AA. Pred zasedanjem sveta Društva narodov, ki odprena nadaljevanje velikega diplomatskega delovanja, poudarjajo francoski listi kot naj-večji dogodek prihodnjih ženevskih dni sprejete Rusije v Društvo narodov. Nihče ne dvomi, ugotavljajo listi, da se bo to sprejete izvršilo brez velikih težav, čeprav nekatere države na tihem ali pa odkrito nasprotujejo temu sprejetju, zlasti Švica, katere zadržanje se v tej stvari včasih preostro presoja. Glede stalnega sedeža v svetu Društva narodov, ki naj bi se podelil Rusiji, poudarja več listov, da je to očitna nujnost.

Zdi se, da se bo edino švicarska konfederacija odločno izrekla zoper to kandidacijo, pa »Excelsior«, v splošnem pa nihče ne dvomi, da bo skupščina z ogromno večino sprejela to kandidacijo, v kateri vidi velika večina držav novo poročilo za utrditev evropskega mira.

»Petit Parisien« piše še odločnejše: Za sprejete Rusije v Društvo narodov ne more biti več nobenih težav in jih tudi ni pričakovati v poslednjem trenutku. Za sprejem je potrebna dvotretjinska večina in si ni mogoče predstavljati, da bi več kakor 18 držav glasovalo zoper Rusijo. List nato napoveduje, da bo Poljska predlagala reformo zastopstva v svetu Društva narodov in zahtevala, naj bi bile države zastopane v njem po zemljepisnih skupinah. Velešile naj bi ohranile svoje stalne sedeže, srednje in majhne države pa bi se združile v skupine in pošlale po določenem redu iz svojih vrst delegate v svet Društva narodov. Poljska želi, da bi sama veljala za celotno zemljepisno skupino ter tako dobila svoj stalni sedež. Glede na to zahteva »Petit Parisien«, da se vprašanje stalnega sedeža Rusije ne sme niti odgovoriti niti pomešati z drugimi predlogi in nasveti, ki utegnejo biti sicer zelo zanimivi.

vi, pa bi mogli usvariti samo zmedo. Tudi »Journal« se zavzema za sprejete Rusije in pravi: Nobenega dvoma ne more biti, da ima tolikšna veselela kakor Rusija pravico do stalnega sedeža v svetu Društva narodov.

»Petit Journal« je sprejete gotov. Ni dvoma, pravi, da bo Rusija sprejeta v svet Društva narodov z velikansko večino.

Odhod Barthouja v Ženevo

Pariz, 7. septembra. Francoski zunanji minister Barthou je sredi odpotoval v Ženevo in sicer skupno z angleškim pravosodnim ministrom Edenom, ki je prišel včeraj v Pariz. Kakor domnevajo, sta na svoji poti v Ženevo predvsem razpravljala o sprejemu Rusije v Društvo narodov. Listi obenem napovedujejo, da bo Barthou svoje razgovore o tem vprašanju nadaljeval v Ženevi s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, poljskim zunanjim ministrom Beckom ter švicarskim delegatom Motto. Pred svojim odhodom v Ženevo je izjavil Barthou zastopnikom tiska, da so netočne tuje vesti, po katerih bi bila Francija že sklenila z Italijo sporazum o pomorski pariteti in oboroževanju.

Jugoslovenska razstava v Pragi

Praga, 7. septembra. AA. Včeraj je prosvetni minister Krčmar otvoril razstavo jugoslovenskega slikarstva, na kateri je zastopana slikarska skupina »Obliki« iz Beograda. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki zunanega ministrstva, univerze in mnogo občinstva. Minister Krčmar je obrazložil zgodovino umetniških zvez med Jugoslavijo in Češkoslovaško, nato pa je govoril minister Krofta in poudaril velika intelektualna prizadevanja držav Male antante, da bi postale njihove zveze čim trdnjše. Jugoslovenskega poslanika je zastopal g. Ribar. Med gosti so opazili tudi g. Fliegerja in profesorja dr. Murka.

Preiskava proti Rintelenu

Dunaj, 7. septembra. w. Zadnje dni so dr. Rintelena, ki se nahaja v inkvizitni bolnici deželnega sodišča, ponovno zaslišali. Njegovo zdravstveno stanje se je toliko izboljšalo, da od zdravniške strani ni bilo pomislekov proti njegovemu zasliševanju. Zaslišani so bili tudi višji policijski uradniki, policijski direktor Steinhäusel, štabni kapetan Reischmann in višji komisar dr. Gotzmann. Proti njim se vodi preiskava zaradi skrivne pri vedažaji. Že sedaj se ni gotovo, ali se bo postopek proti njim združil s kazenskim postopkom proti dr. Rintelenu.

Zopet smrtna obsodba na Dunaju

Dunaj, 6. septembra. AA. Vojaško sodišče je včeraj obsodilo policijskega stražnika Maxa Hoeltzla na vešala zaradi veleizdaje. Zvezni predsednik Mikas pa ga je pomislil na dosmrtno težko ječo.

Odmev francoske spomenice

Nemci odklanjajo predloge francoske spomenice, čež, da se plebiscit ne sme prejudicirati

Berlin, 7. septembra. Ž. Barthoujevo spomenico o Posarju je nemški tisk sprejel zelo hladno. Nemška poročevalska agencija pravi v svojem komentarju, da oblože, ki se nanašajo na morebitne dogodke po plebiscitu, ne morejo biti razlog za zahtevo, da se plebiscit odloži. Tudi vse prizadevanje, da se da Posarju v primeru, če se priključi Nemčiji, značaj ozemlja pod posebnim mednarodnim režimom, je treba z vsvo energijo odkloniti, ker je v nasprotju celo z versaillesko mirovno pogodbo.

Nemška diplomatska korespondenca piše: Francoska spomenica o Posarju razpravlja izključno samo o vprašanju, ki utegnejo postati pereča šele po plebiscitu. Francoska vlada očitno ratuma resno samo z eno možnostjo, namreč s priključitvijo Posarja Nemčiji, ki edina prida praktično v poštev. Posebno to vzemirja odkup posarskih rudnikov, toda po versailleski mirovni pogodbi v tem vprašanju ni korelacije. Definitivna

politična ureditev posarskega vprašanja je šele dala povod za novo ureditev lastniške pravice posarskih rudnikov. Mamitvi francoski popie ohranitve statusa quo je odgovor na vroče želje, ki so jih posarski separetisti že davno izrazili. Spomenica temelji očitno na domnevi, da ima svet Društva narodov neomejeno pravico ustvarjanja definitivnega režima. Takšna domneva pa je popolnoma zmotna, ker se lahko izpremeni na podlagi mirovne pogodbe samo nekatere podrobnosti, ko se začne posarski režim izpremeniti v trajnega. Vsaka druga ureditev bi samo potvrdila izid plebiscita, ki bo postal izbero med tremi možnostmi in izbral praktične razlike med temi možnostmi.

Naročite — čitajte
»LJUBLJANSKI ZVON«

V jubilejnim 25. letu
XXII. Zagrebački zbor
(Zagrebački velesejem)
Mednarodni obči veliki sejem vzorcev
1. — 10. IX. 1934.
za vse vrste blaga s specialnimi priredbami
elektrotehnična razstava in radio. — Tekstini in gradni izdelki. — Naše rudarstvo in kamenje. — Željezinska, strojna in metalurški industrija. — Poljedelstvo
Kolektivna razstava kr. Italije
Na železničar brezplačen povratek z železniško agencijom, ki jo je treba pred odhodom nabavit: za 5.— Din pri postajnih blaginjah ali pri »Putniku« Na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega ob napre nabavljeni legitimaciji Zbora. 6790

DANES POJETA:
ob 4. 15 in 9.15 svečer
in oba praznika ob 3. 15.
7.15 in 9.15 uri svečer

Jan Kiepara
tenorist Carusovega glasu

Marta Eggerth
nepozabna iz filma »Hrepenenje« in njegova
mlada žena

Telefon 2124

v veleopereti

„PESEM Z NEBA“

Arije iz »Tosca« ter pesem »Moje srce kliče za te, Marita« in druge nepozabne
pesmi, ki Vas bodo očarale! Za veselje in zabavo skrbje: Pavel Kemp, Pavel
Hörbiger in Theo Lingen. Predprodaja vstopnic dnevno od 11.—13. ure!

ELITNI KINO MATICA

Gospodarska kriza in obrtništvo

Iz predavanja g. Ivana Brčića v radiu — Krizo bi morali
odpraviti tisti, ki so jo zakrivali

Ljubljana, 7. septembra.
Gospodarska kriza, o kateri govorimo
že nekaj let, ni prav za prav več kriza,
nego že bolezen, proti kateri do danes gos-
podarji še niso našli zdravilnih sredstev.
Ze zgodovina nas uči, da so se po vseh
vojnah pojavljali težji časi, kar je tudi po-
gotovno razumljivo, dasi traja sedanja gos-
podarska depresija mnogo dalj in je mno-
go daljoseknejša, nego dosedanje. Pre-
ventivna sredstva za odpravo te epidemije
niso pomagala in se le nekaj ljudi z
njo okorščajo ter živi na mrtvem telesu.

Ves problem rešitve iz sedanjega gos-
podarskega kaosa je odgovor, kako in kaj
ukreniti, da bi prišel človek do tistih do-
brin, ki so mu v današnji moderni tehniki
pod gotovimi pogoji na razpolago. Vsake-
mu človeku je potrebno zagotoviti možnost
zasluzka in s tem tudi možnost nakupa
življenjskih potrebščin. Rešitev ne tiči v
tem, da se znižujejo plače ter povzročijo
državne in socialne davke, temveč v tem,
da se standard vsakega človeka dovede v
one meje, kjer se bo mogel gibati in kjer
mu bo dana možnost življenja in obstoja,
ki je potrebno za individualni razvoj vsa-
kega posameznika. Če bi imel delavec,
kmet in intelektualci dovolj denarnih sred-
stev, bi gotovo nakupil vsega, kar je po-
la za njegovo delo in obstoj, kar je bila
s tem proizvodnja povečana ter ne bi bilo
treba metati življenjskih potrebščin v mor-
je, sežigati nakopičenih zalog žita in pu-
sti plesniti ogromnih zalog blaga po skladi-
ščih. Ni res, da je gmohtnih dobrin pre-
več, marveč je res le to, da si jih večina
ljudi ne more privoščiti. V tem tiči pravi
vzrok krize, a ne v razkričani in prošli
nadproizvodnji.

Popolnoma naravno je, da je ta bolezen
najbolj prizadela dva najmočnejša in naj-
važnejša čimbenika: kmeta in delavca. Obr-
tniški stan je obvisel med obema kot va-
žen, številčno močan in skorajda najmoč-
nejši gospodarski element. Za kmeta je bi-
lo storjeno z zaščito marsikaj in je bil re-
šen propasti, enako je družba upravičeno
poskrbela za zaščito delavca tudi v času
njegove nezaposlenosti, dočim za obrtnika
ni bilo storjeno nič, pač pa je bil prepu-
ščen samemu sebi, da obdarjen z vsemi
mogočimi negativnimi dobrinami bolega in
čaka na svoj propad. Pravilno je, da je
bil kmet zaščiten, ker je steber naše drža-
ve, kar v polni meri pomenjuje tudi obrt-
niški, ki so večina zrasli v kmečkih domo-
vih. Če kmet zaradi splošnega obuboža-
nja ne more svojih pridelkov prodati niti
po nizki ceni, je naravno, da ne more ku-
povati niti obrtniških, niti industrijskih
proizvodov. Prva in najvažnejša potreba
je torej dati kmetu priložnost prodaje pri-
delkov po ugodnih cenah, nakar bo samo
po sebi prišlo blagostanje tudi v obrtniške

in industrijske kroge. Mnogo je obrtni-
kov, ki so svoje obrtovanje morali zmanj-
šati za 75 odst. v času, ko so se državne in
socialne davke dvignile za 100 odst. Ka-
ko naj obrtniki plačuje svoje obveze drža-
vi in družbi, če ne zasluži niti za skromno
vzdrževanje svoje lastne družine? Kako
naj poplača dolgeve, ki jih je napravil v
konjunkturalnem času, ko je mislil na potre-
bo povečanja obrata, če nima zasluzka in
ne zmora niti obresti dolga? Znano je, da
imajo obrtniki dravske banovine nad 120
milijonov dolga, ki ga v sedanjih razmerah
sploh nikdar ne bodo mogli odplačati, da-
si z največjim trudom iščejo pota za zbolj-
šanje svojega položaja. Zaradi splošnega
padca kupne moči so vedno bolj izpostavljeni
konkurenciji velikih in močnih indu-
strijskih, ki se pečajo zgolj z izdelki, ki bi
moral biti pridržani malemu obrtniku. V
fiskalnem pogledu čevljarji in krojaški
mojstri gotovo plačujejo več davkov, ka-
kor jih plačujejo velike tovarne za čevlje
in konfekcijo, dočim je v narodnem obramb-
nem pogledu jasno, da velike industrije
pomenijo zelo malo.

Enak primer, kakor je pri čevljarjih in
krojaških mojstrih, je tudi pri vseh dru-
gih obrtniških izdelkih, ki jih izdelujejo
v raznih tako zvanih nacionaliziranih pod-
jetjih, skozi čiji roke prehaja naš narodni
kapital čez mejo. Take industrije bi morale
država tako visoko obdavčiti, da bi
lahko živeli od teh davkov vsi tisti, ki so
zaradi nje izgubili kruh. To je izvedljivo
že zaradi tega, ker je naša država pač ta-
ko srečna, da skoraj lahko živi in se zala-
ga z vsemi življenjskimi potrebščinami iz
lastne proizvodnje, dasi je po večini le
agarna.

Tudi v gospodarskem pogledu nismo
mnogo odvisni od inozemstva, od katere-
ga bi se lahko popolnoma osamosvojili in
si na podlagi tega zboljšali gospodarski po-
ložaj neodvisno od svetovne krize. Obno-
viti je treba predvsem zaupanje do denar,
niti zavodov in ga dvigniti na nivo iz let
vojne do 1931. Možnosti so različne in je
bilo predlagano več mnogo umestnega.
Obrtniki zakoni, po katerih naj bi se vsa
kmetijska sama individualno uredila,
bi nas enako mogli vrniti iz sedanjega
kaosa mimogledu življenja.

Tudi Belokrajci imajo svoj kolo

Črnomajsko kolo je umetnina zase s posebno mehkim belokrajnskim
povdarkom

Ljubljana, 7. septembra.
Med vsemi slovenskimi pokrajini je
bila Bela Krajina gotovo najbolj dostopna
vplivom, ki so prihajali preko Kolpe v de-
ležlo onstran Gorjancev z našega slovenske-
ga juga. Je tu pač prehodno ozemlje med
Hrva in Sloveni, ki jih tu loči reka Kol-
pa, reka, v kateri je utonil Hasan-paša tam
pri Sisku, borec še za polumešč, sam jan-
čar, nekdo menih Benediktinec, ki je po-
zabil, da je sin krščanske matere.

Boreci se proti Turkom so ustanovili
na robu Bele Krajine »Vojno granico«, v
kateri so naselili prebega, ki so pribežali
z globokega juga pred sovražniki proti
severu in dobili šele tu varno zavetje. Se-
veda so ti ljudje prinesli s seboj tudi svoje
običaje, ki so se polagoma širili tudi na
sosednje Belokranjce, saj so bili to Slovani,
ki so se med seboj razumeli po jeziku, po
njihovih šilih se je pretežila slovenska
kri, le zgodovina jih je ločila v dobi nase-
lilne, pa jih je združila zapet grobno na-
ključje, ko so morali zapustiti svoje domove
in bežati neznanim usodi nasproti.

Jug je bil »vojni tisti, ki je vstopil svoj
pekat tako krepko, da ni bil krajini, doka-
zuje zato imamo prav mnogo. V Črnomlju
je deloval v »rudi krščanski dobi edinstvena
gigantska sena, ki je vzgajala glaslobo
in gotovo je tudi, da so tu imeli glaslobo
liturgijo. Prav lupo je prišlo preko lahke
prehodne Kolpe maršo narodna občevanje,
med temi tudi različni plesovi, ki so bili
ostali Slovencem, ki se prebivali severno
od Gorjancev, pomenila za njih. Bela
Krajina, posebno mesta, imajo prav lepo
ugodovino, lupo avio kolo, po kateri so
dali tudi svoje ime, obrtniki pa so tudi svoj
narodni ples, svoj kolo.

Kdaj je prišel ta običaj v Belo Krajino,
je pač težko točno določiti, gotovo pa v
dobi, ko se selijo Slovani z juga proti severu,
bežajo pred turško invazijo. Kolo so
igrali Belokranjci in ob golobni priliki.

Vsa kola so povezana z narodno simboliko,
z verskimi običaji in družinskimi dogodki.
Belokranjci so igrali svoje kolo na vsemenski
ponedeljek, torej v dobi, ko se prebija in
vstaja narava, silno kot stari Slovani, ki
so praznovali zelo hrupno in veselo prihod
vse v deželo; podobno je torej poganskim
obredom naših pradedov. Prav tako so ple-
sali kolo na binkoštni ponedeljek. Da je
kolo bilo tesno povezano z verskimi običaji,
nam dokazuje igranje kola na dan Sv.
Florijana, svetnika, ki ga Belokranjci zelo
časte, saj je zaščitnik domačega ognjišča in
ga brani pred požarom. Črnomajsko usto
izročilo pravi, da je v začetku 16. stoletja
pogorel velik del Ormolja in od takrat so
praznovali praznik sv. Florjana. Na dan
da so vedno igrali na trgu tradicionalno
kolo, sicer pogansko zvenelo, toda pristno
belokranjsko narodno, sv. Florjana na čast.

Besedilo kola kaže močne vplive južne
narodne pesni, posebno prvi del, kolo je
namreč razdeljen na dva dela. Tudi v belo-
kranjskem kolu rase strava delitelja, ki
naj jo pojedo konji, ki bodo potovali čez vi-
sokogore zelene. Ali ni konj »Kraljeviča
Marka« v narodni pesmi tudi tri trave de-
teljine, ali niso srbaki carji in njih bratje
»mašni konj vranih in jih gnali v boj preko
visokih gor«?

Prvi del kola je očividno pod vplivom
južne narodne pesni, drugi, most imenovan,
pa je gotovo pristno domač in morda neko-
liko kasneje dodan, vendarle pristno na-
rodno. Dialog, ki ga pojejo soprani in alti,
razdeljeni v dve skupini, je tipično naroden,
saj je že število tri tako krepko podčrtano,
tudi dekleta v lepem »svantih« nastopajo, kar
nam pač kaže tipično slovensko narodno pe-
se.

Kolašice pa so se pri rajanju trudile in
potrebne so bile okrepčila, zato so zaključile
svoje rajanje z lovom za dobrotnikom,
ki pa mora biti seveda imovit. Tega so
zgodile poje v svoj stiski kolo in ni pri-

šel poprej iz njihove razigrane sredine, do-
kier se ni jetnik odkupil s čim večjim da-
rom, ki ga je izročil voditeljski, da so upe-
hane igrarice privzale svoje razigrane
srčice.

Med prvim delom kola so držali na sredi
fantje v skupini stolp. Kaj naj bi ta stolp
pomenil, je danes težko reči. Gotovo pa je,
da so morali fantje pri narodnem plesu
tudi sodelovati in baš pri stolpu pokazati ve-
like svoje spretnosti v sestavi in odstopu.
Slajše so pač igrale, če so kolašice imele
svoje izvoljence blizu. Ta moment pa nebo-
je opozoril na kolo južnih Slovanov, kjer igra
lepa Mara in izbira, koga će ljubiti.

Črnomajsko kolo je umetnina zase s po-
sebnim mehkim belokrajnskim povdarkom,
sanjavo, elegantno, mehko, kot pač dekletca
in ljudje, ki za plesajo, najbrž edini med
Slovenci.

Trgovski sestanek v Metliki

Medlika, 6. septembra.
V nedeljo se je vršil v Metliki pomem-
ben sestanek. Bivši učenci obrtno trgovske
nadaljevalne šole so se po dolgih letih spet
zbrali v kraju, kjer so predčili svojo učno
dobo in so obenem tako izkazali priznanje
tukajšnji strokovni šoli in njenemu dolgo-
letnemu učitelju in upravitelju g. Konradu
Barletu.

Predsednik sestanka g. Viktor Engel-
man, poštar, trgovec in posestnik v Smart-
nem pri Tuhinju, in tajnik g. Gustav Kobe,
poverjenik tržke Jelačin, sta obvestila bi-
še učence, da pripravljata za prvo septem-
bersko nedeljo sestanek v Metliki. Slabo
vreme je sicer mnoge odvrnilo od izleta, a
se je vzlic temu zbralo mnogo udeležencev
iz vseh krajev naše države. Na kolodvoru
so goste pričakovali mestna godba in odbor
Tujakov prometnega društva s predsedni-
kom g. Malčičem na čelu. Takoj po pri-
hodu so odšli izletniki v cerkveno sv. Roka
k spominski maši za pokojne tovariše in
sefe.

Opoldne se je pri narodnem poslancu
g. Makarju vršil banket, na katerega so
bili povabljeni tudi vsi stanovski tovariši
iz Metlike. Prvi je nazdravil gostom mest-
ni župan g. Ivan Malčič, ki se mu je za-
hvalil najstarejši udeleženci, simpatični g.
Engelman. V imenu bivših učencev medi-
ske obrtno trgovske nadaljevalne šole se je
bivšemu učitelju g. Barletu zahvalil g. Ko-
be in mu izročil spominsko darilo. Za njim
so povzeli besedo še poslanec g. Makar,
g. Majcen in drugi. Izletniki so imeli v na-
črtu tudi lep izlet, ki pa se zaradi slabega
vremena ni mogel vršiti.

Ob tej priliki je umestno, da se spomni-
mo tudi same metliške obrtno trgovske na-
daljevalne šole, ki je ena najstarejših v
naši banovini. Ustanovljena je bila 1890, in
jo je dovršilo mnogo učencev, ki so si vsi
pridobili prav lepo eksistenco. Samo trgo-
vski tečaj v Metliki je do 1920 obiskovalo
nad 110 učencev, od katerih jih je 7 padlo
na bojnih poljanah, a 6 se jih je izselilo v
Ameriko, dočim so vsi drugi postali samo-
stojni in zavzemajo današnja ugledna mesta.
Omenimo naj le g. Sekulo Zečevića, lastnika
tržke Velauto v Beogradu, ki je pred
leti iz Črne gore prišel po trgovskih zve-
zih v Metliko in ki ga pritevamo danes med
prve trgovce v državi. Enako lepe uspehe
so dosegli ljubljanski veletrgovci g. Fran
Hrehorič, karlovaški veletrgovci g. Ivan
Vine, soproga kol. restavracija v Ljublja-
ni ga. Anica Majcen in drugi.

Metliški trgovci so že od nekdaj cenili
pomen te šole in so jo dolga leta tudi sami
vzdrževali. Zaradi neugodnih gospodarskih
razmer so letos, žal, glasovali proti običajni
podpori, toda upajmo, da so s tega sestanka
odnesli dobre vtise in da so se prepričali o
potrebi nadaljnega neokrnjenega pouka
ter da bodo v dobroti izobrazbe našega
trgovskega naraščajočo po popravili in ostali,
kakor so bili vedno tudi v bodoče naklo-
njeni domači strokovni nadaljevalni šoli.

Današnji festival otvorijo Bolgari

Ljubljana, 7. septembra.
Izmed včeraj došlih plesnih skupin so
vzburili največjo pozornost Bolgari pod
vodstvom Borisa Coneva, profesorja na
gimnaziji v Rahovem. Pred kolodvorom se
je mahoma zbrala velika množica občin-
stva, ki je z velikim zanimanjem motrila
bolgarsko skupino v prekrasnih narodnih
nošah. Občinstvo je Bolgare burno po-
zdravljalo, nakar so dragi gostje kljub
veliki utrujenosti zaigrali par bolgarskih
melodij.

Ker so Ziljani zadržani, bodo današnji
prvo predstavo ob 17. uri na sokolskem
televizijski poleg velesojma otvorili Bol-
gari. Bolgarska skupina bo izvajala naj-
bolj značilne bolgarske narodne plesne: S
večerom, Petina Stana, Kukurigu, Zensko
sitno, Muško trojno, Muško četverno in
Račeničo. Slovito bolgarsko skupno ozna-
čujejo zanimivi ritmi, živahni plesi v 3/4,
9/8 in 12/8 taktu ob spremljevanju gajde,
kaval in gusel. Z izredno spretnostjo izra-
žajo scene iz narodnega življenja, tako be-
ljenje platna, večer na deželi, očarske
prizore, vse v plesnem tempu in plesnem
ritmu. Skupina Borisa Coneva je ob priliki
svojih nastopov celo med samimi Bolgari,
ki poznajo svoje narodne plesne, vzbudila
veliko navdušenja in je v lastnim rojakom
pokazala nove, neznane lepote narodne
duše bolgarske. Bolgarski listi smatrajo
Coneva kot ustanovitelja bolgarske narod-
ne plesne šole, ki bo ustvarila polagoma
na podlagi narodnega plesa bolgarski na-
rodni balet.

Poleg Bolgarov bodo nastopili še Istra-
ni s istrskimi kolum, šumadinci iz Dubo-
kega pri Jagodini s šumadinsko-resavsko-
levačkim kolum, skupina iz Dobrinja s ko-
lom z otoka Krka, Črnomajčanke s črno-
majskim kolum, pri katerem plesajo, kot
je znano, same ženske. Slovaki iz Novega
Sada s slovačkim kolum in končno zna-
menite Rusalijske iz Gjevgeleje s svojimi
otčarjivimi plesi z meči. Rusalijske bodo
predvidoma nastopile že ob svitu reflekt-
torjev, ker se bo današnja prva otvorit-
vena predstava na sokolskem televizijski
bržkone zavlekla že 19. ure. Vsi plesi, ki
jih bodo danes videli, so tako zanimivi da
bodo gotovo vsi vidni navdušenje našega
občinstva. Vstopnice se prodajajo v koji
pred Emomo in ob 16. uri na sokolskem
televizijski ločeno za sedišča in stojlišča.

Spreved narodnih noš v soboto ob
10.30 bo otvorila konjenica Zveze kmečkih

fantov in deklet. Spreved se bo pomikal s
sokolskega televizijskega poleg velesojma po
Bleivajsovi, Gosposvetski, Tavčarjevi, Mi-
klošičevi, Stritarjevi ulici na Mestni trg
pred magistrat, kjer se bo položil venec
pred spomenik kralja Petra Osvoboditelja.
Nato se bo pomikal skoz Mestni trg,
pod Trnovo in Čevljarjski most na Dvorski
trg in od tam na Kongresni trg in skozi
Selenburgovo in Aleksandrovo cesto na
velesojm, kjer bo razhod. Zbirališče vseh
skupin narodnih noš ob pol 10. uri na te-
levizijski v Trvolju.

Vstopnice za festival slovenskih ple-
sov se prodajajo v paviljonu pred kavarno
Emomo dnevno od 8.—12. in od 14.—19.
ure po naslednjih cenah: Sedeži 25, 20, 15
in 12 Din, stojlišča po 6 Din, permanentno
stojlišča za vse tri dni Slovenskih plesov 12
Din. Vstopnice se bodo prodajale tudi še v
blagajnah na sokolskem televizijski vsa-
kokrat eno uro pred začetkom predstave.
Vstopnice za stojlišča se morajo vidno no-
sti. Če bo slabo vreme se bodo izvajali
slovenski plesi v Unionski dvorani.

Prireditveni odbor prosil in vabi
ljubljansko meščanstvo, da pripravi nekaj
cvetja, s katerim bo obšipalo naše goste
ob priliki spreveda v soboto dne 8. sep-
tembra. Spreved se prične ob pol 11. uri
na naha okrog 12. ure. Ullice, po katerih
se bo spreved pomikal, so razvidne iz no-
tice, ki jo hkrati objavljamo.

**SAMO SE DANES OB 4. 7. in 9. uri
BUFFALO BILL**
v senzacionalnem filmu prerije
„Krog smrti“
Najnižja vstopnina Din 4.50 in 6.50
VOCNI KINO DVOR Telefon 2730

Sport

Dvomeč Ljubljana-Zagreb

Moda dvomečev je v sportnem sve-
tu že zdavnaj v običaju. Tudi pri nas
smo v tem pogledu napredovali in imeli
v Ljubljani že dokaj takih tekem za pre-
stiz moči ali sposobnosti na športnem po-
lju tako med posamezniki kakor tudi med
skupinami. Nismo pa še nikoli imeli tu
borbe skupin med kolearskimi dirkači
Zagreba in Ljubljane. Zato si bomo to
vrzel izpopolnili jutrišnjem ob priliki
kolearskega državnega prvenstva na dir-
kališču.

Ze po pripravah na treningih je opa-
žati, da se bo v nedeljo bil na Hermesovem
športnem prostoru hud boj tako za naslo-
vo državnih prvakov v posameznih točkah
kakor tudi za prestiž barv svojih mest.
Slovenski dirkači se dobro zavajajo hude
zagrebške konkurence in si hočejo na vsak
način zagotoviti vsaj nekaj zmaga, posebno
za spriško državno prvenstvo. Za naj-
važnejšo točko programa, in sicer zasle-
dovalno vožnjo medmestnih moštev ni
mogoče nič gotovega sklepati, kajti boje-
viti konkurentje so tako eni kakor drugi.
Na treningu v četrtki zvečer smo opazili,
da se naše moštvo v brzini drži dokaj do-
bo, če pomislimo, da je progo petih kilo-
metrov prevozilo v petih sedmih in pol
minut. To moštvo je sestavljeno iz dir-
kačev: Oblaka, Abulnarja, Gregorčiča in pa
Stirna, t. j. iz najspodobnejših za to točko.
Seveda ne vemo, kakšne moči se skrivajo
v zagrebški reprezentanci, med katero bo-
sta skoraj gotovo znana Ljubid in Davi-
dovič. Prav tako v obliki parov so si moči
skoraj izenačene. Tako čaka gledalec, po-
sebnost eno, ki jim je lepa kolearska pa-
noga kolikoli pri srcu, v nedeljo prijeten
športni užitek. Z ozirom na potrebo širše
propagande našega kolearskega je priredi-
telji uvaževal, kar se tiče vstopnine, isto
znižati in s tem omogočiti dostop sleher-
nemu ljubitelju tega sporta. Začetek dirk
bo ob 15. medtem ko bodo izločevalne
dirke za popoldanski finale sprinterjev ju-
niorjev in prvorazrednih dirkačev že pred-
poldan. Razdelitev nagrad državnim prv-
kom bo najbrž zvečer v restavraciji »Bel-
levue«.

Sportni dan v Trbovljah

Tukajšnji SK Amater priredi v nedeljo
9. t. m. v Trbovljah športni miting, kate-
rega se bo udeležilo tudi mnogo odličnih
klubov iz Ljubljane, Celja in Maribora.
To bo nekaka revija vseh rudarskih šport-
nih klubov v Dravski banovini. Spored te
velike športne prireditve je zelo pester.
Že na praznik 8. t. m. se bo vršil brzotur-
nir za pokal inč. Milutina Debelaka kot
pokrovitelj športnega mitinga. Za pokal
tekmujejo vsi športni klubi rudarskih re-
vijev, zmagovalce preime pokal in se pla-
sira za finalno tekmovalno za nedeljo.

V nedeljo, dne 9. t. m. ob 9. uri do-
kolodne bo sprejem gostov športnikov iz
Ljubljane, Maribora in Celja ter bližnjih
revijev pri rudniški restavraciji. Tam bo
gosto pozdravljen predsednik SK Amaterja,
nato pa bo krenil spreved z delavsko god-
bo na čelu v Delavski dom, kjer bo mani-
festacijski zborovanje, na katerem bodo
govorili gg. Varga kot predsednik SK
Amaterja, ki bo pozdravil vse športne
zborovalce, nato pa bo govoril častni
predsednik SK Amaterja g. inč. Milutin
Debelak, njemu bo sledil g. Miloš Ribar,
član savezne uprave v Beogradu, za njim
govori g. M. Kuret za LNP iz Ljubljane,
nato g. dr. Birs za ASK Primorje iz Ljub-
ljane in g. dr. Odon Planinšek iz Maribo-
ra, končno pa še domačin, predsednik OO
g. Klenovšek Jakob.

Ob 10.15 se začne balkanska štafeta na
igrišču SK Amaterja. Prvo in drugopla-
sirana prejmeta spominsko diplomu. Sode-
lovali bodo atleti Primorja, Maribora in
Celja. Ob 14. uri se vrši Grosscountry tek
na 500 m. Prvo in drugopla, prejmeta
spominsko kolajno. Ob 2.30 bo polževa
kolearska tekma na 50 m. Najboljši vozač
prejme spominsko diplomu. Tek na 100 m.
Vproplisirani prejme spom. diplomu. —
Nato sledi nogometne tekme in sicer ob
14.30 SK Amater : SK Maribor ob 15.20
ASK Primorje in zmagovalce sobotnega
turnirja, ob 16.10 zmagovalca med seboj
dvakrat po 22 min.

Na sobotnem turnirju sodelujejo klubi
OO Trbovlje, t. j. SK Amater II, SK Do-
brna, SK Trbovlje, SK Retje, SK Zagorje,
SK Slova iz Zagorja ter SK Rudar in SK
Triglav iz Hrastnika. Turnir za pokal se
začne že v soboto ob 10. uri popoldne.
Prireditelji vabi atletke sodelovanju v ne-
deljo dopoldne. Prijave sprejema tajnik
SK Amaterja pol ure pred štartom na igri-
šču SK Amaterja. Kolearske polževne dir-
ke se lahko udeleži vsak kolear, če plača
tako Din 2.—.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek 7. septembra, katoličani:
Bronislava, Regina.

Jutri: Sobota 8. septembra, katoličani:
Rojstvo D. M.

Pojutrinjem: Nedelja 9. septembra,
katoličani: Korbinijan.

DANASINJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem z neba (Jan Kie-
para in Marta Eggerth).

Kino Ideal: Grofica Monte Christo (Bri-
gita Helm in Rudolf Forster).

Kino Dvor: Krog smrti.

Slovenski plesi ob 17. na sokolskem
televizijski poleg velesojma.

PRIREDTIVE NA PRAZNIK

Kino Matica: Pesem z neba (Jan Kie-
para in Marta Eggerth).

Kino Ideal: Grofica Monte Christo
(Brigita Helm in Rudolf Forster).

Kino Dvor: Borba.

Kino Šiška: Materino srce.

Občni zbor delegatov Pokrajinske zve-
ze društev hišnih posestnikov za Sloveni-
jo ob 10. v beli dvorani Uniona.

Kongres lastnine Glavne zveze društev
hišnih posestnikov in zemljiških posestni-
kov ob 15. v beli dvorani Uniona.

Tekmovanje jugoslov. harmonikarjev
na velesojmu ob 9.

Spreved narodnih noš ob 10.30.

Slovenski plesi ob 15. na sokolskem te-
levizijski poleg velesojma.

PRIREDTIVE V NEDELJO

Kino Matica: Pesem z neba (Jan Kie-
para in Marta Eggerth).

Kino Ideal: Grofica Monte Christo
(Brigita Helm in Rudolf Forster).

Kino Dvor: Borba.

Kino Šiška: Materino srce.

Slavnostni občni zbor Zveze kmečkih
fantov in deklet ob 9. v dvorani OUZD.

Slovenski plesi ob 19. na sokolskem te-
levizijski poleg velesojma.

Proslava 20-letnice Slovana ob 15.30
na igrišču ob Kolinski tovarni.

Državno kolearsko prvenstvo ob 9. do
15. na dirkališču ZSK Hermes.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bohinec, Rimska cesta 24;
dr. Kmet, Tyrševa cesta 41 in Leustek,
Restjeva cesta 1.

V soboto in v nedeljo: Mr. Bakarič,
Sv. Jakoba trg 9 in dr. Piccoli, Tyrševa
cesta 6.

Iz Trbovelj

— Sprememba delavnega dne. Rudnik razglasa, da se bo namestu prvotno določene sobote 29. t. m. obratovalo v četrtek, 27. t. m., v soboto 29. pa praznovalo.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Noetova barka v Ljubljani

Našemu mestu je zagotovljen živalski vrt — Kaj vidimo na Scagniettijevem dvorišču v Selenburgovi ulici

Ljubljana, 7. septembra. Našemu mestu je zagotovljen živalski vrt. Ljubljana vsestransko napreduje, zlasti je pa dosegla prvo mesto na svetu, kar se tiče senzacij. Hrepenenje čakajo vsi svetovni inozemski listi na svetovne preseljevalne dogodke, a ni jih od nikoder, ker je usoda letos vrgla svoj blagoslovajoči pogled edino na Ljubljano, da o njej govorijo že vsi narodi tostran in onstran mor-

čuk, poleg njih pa dve vrsti prepelic, štiri vrste čudovitih fazanov, a prav zanimiv je tudi pri nas zelo redki sršenar, ki je pa celo udomačen ter neprestano žvižga in plasi drobne ptice. Vseh vrst putke kodajajo in značilnosti svojih plemen razkazujejo razne gosi in race ter purani in golobi. Prav dobro se v tej družbi počutita graciozna srna in srnjak, lisica, doljenjski polhi, backi in koze ter raznovrst-

ja. Za svetovni rekord v Planici smo bili osrečeni z umorom v Rebru, da so se vsemu svetu ježili lasje, obenem smo imeli pravo vojno na naši severni meji in sprejemali junaške legije pobeglih sosedov, nato nam je pa usoda vrgla iz neba Cosynsa, a pravkar se preklamo za največjega in najbolj bedasto nedolžnega morskega psa, razen vsega tega je pa na sredo Ljubljane priplula prava svetopisemska Noetova barka z večino svojega prebivalstva in se zasedla na velikem Scagniettijevem dvorišču v Selenburgovi ulici. Sam kapetan Noe je menda vedno na vselejmu in gleda za svojimi radovednimi hčerami, ali pa tudi za drugimi obiskovalkami vselejmskih mikov.

Kakopak da gospod admiral Noe pazi tudi na svoje še staroversko nedolžne sinove. Zato je torej zaupal svojo barko z vsem kosmatim in pernatim prebivalstvom svojim mlajšim oficirjem, ki so že utrjeni proti vsem vselejmskim zapeljivostim. Admiral Noe je sicer skrit na vselejmu in vendar trdi, da so ga videli že večkrat v razstavi »Zivalce«, zlasti pa pri ovcah, o njegovih hčerkah pa pripovedujejo, da so se posebno zanimala za parfume kozje razstave. Seveda, glede mode so te dame pač že nekoliko zastarele — ali pa morda že hipermoderne. O skrivališču očaka Noeta in njegovih hčera sicer ne bomo podrobneje razpravljali, ker je gotovo, da se je gospod admiral ogledal pri direktorju vselejmske g. dr. Dularju, se zlepa pobotal z njim in dobil od njega tudi prosto permanentno vstopnico. Vselejmska uprava je namreč po analogiji dveh umestnostnih razstav uvidela upravičenost dveh živalskih razstav, poleg tega si pa obe razstavi ne delata prav nobene konkurence, saj ima vselejmska »Zivalce« praktičen namen, da z rejo malih živali pomaga našemu malemu človeku, »Noetove« zivalce naj pa izpodbujajo prebivalstvo k ljubezni do živali in ustanove v Ljubljani pravi živalski vrt, da Ljubljana niti v tem pogledu ne bo več za Zagrebom. Javnosti je bilo pri pravu in kavsu med »Zivalce« in »Noetove« edino za to, da se živalim pri obeh gospodarijih prav dobro godi, kar je pa gotovo, saj je tako na vselejmu, kakor na Scagniettijevem dvorišču v Selenburgovi ulici polno vselega cvrčanja ter zadovoljnega kokodajanja in drugih izrazov site sreče.

Noetovi oficirji so res napravili prav prijetno bivališče svojim varovancem, saj je še celo okrašeno s cvetličami, a kletke so prostorne in udobne. Opice so seveda najimenterne in imajo tudi vedno polno smejočih se obiskovalcev, občudovalcev imajo pa menda največ razni pisani eksotični ptici, pravi leteti dragulji vseh barv, ki je med njimi najznamenitejši ves kovinasto se lesketajoči afriški škorec, posebna redkost pa par papigic Agaporni Ficeri, ki sta baje le dva para v vsej Sloveniji. Ne manjka pa tudi domačih ptic, saj pri Noetovi barki sodeluje tudi naš znameniti Ornitološki zavod in prevažni njegov uradni funkcionar Marek Franc, popularni kralj ljubljanskih ptičarjev in vodja trnovskih fantov ter najvestnejši varuh starodavnega Skandrovega protokola. Končno je namreč ta popularni zastopnik nekdanjega trgovskega ciparjev in ptičarjev postal velevažni faktor naše znanosti s tem, da mu je Ornitološki zavod kot najbolj izkušenemu opoznavalcu naših ptic poveril odgovorno funkcijo pri izvajanju visoke znanstvene naloge. Kar Marinkov Franc ujame, Ornitološki zavod lepo oborožena in protokolirana, nato pa Franc ptičke spet izpusti pod milo nebo. Prijatelji domačih ptic pevk bodo razstavo Marekovega Franca v resnici veselili. Tudi divje racke so razstavljene, kanje, mala in velika uharica ter tudi navihani

Zobni kamen prizadeva bolečine. Kalodont jih čudežno ukine!

SARGOV KALODONT PROTI ZOBNEMU KAMNU

Pereča šolska zadeva

Sv. Križ pri Moravčah, 6. septembra. Sv. Križ pri Moravčah je ljubljanskim in drugim izletnikom dobro znan. Njegovo sosedno naselje je Zagorica, kjer se je rodil Vehov Jur, kasnejši baron Jurij Vega, znan matematik, astronom in topničarski častnik. Iz naših krajev se vidi dobro tudi Ljubljana. Sv. Križ ima lastno šolo, enozrednico, katero poseja 70 otrok. Učilnica je v župnišču, kjer je bila svoj čas farovaška klet. Prostor nikakor ne zadošča za učilnico, saj so stene mokre od novembra pa do maja, v poletju pa rasto po zidu gobe. V malem hribovskem naselju so tudi težave zaradi nebrane učitelja, saj ni daleč od okroglo prebrane gostilne, ki bi nudila učitelju samcu potrebno hrano. Gostilne pa pogrešajo tudi turisti, ki jih zanese pot v moravške hribe in na Vegov dom. Edino postrežbo dobe ali v Savski ali pa šele v Moravski dolini.

V sosedni Veliki vasi imajo vrhi gasilski lasten gasilski dom. Dvorana v velikovškem gasilem domu je prav primerna za namestitve šole in zato žele domačini, da bi se premeštila šola v Veliko vas. Vložena je prošnja na prosvetno oblast, da ugodno želji domačinov, ki hočejo preskrbeti svoji deci zdravo in svetlo učilnico.

Sv. Križ je bil pred komasacijo občin v ljubljanski okoličnici. Zanimivo pa je, da ta kraj, pred vrati Ljubljane, z lastno šolo in župnijo nima redne dostave pošte. Domačini morajo v 2 uri oddaljene Moravče na pošto. Priporočljivo bi bilo, da bi šla oblastva zapuščenemu kraju na roke in da bi ugodila prebivalcem pri njihovih težnjah za povzdigo kraja, ki nam je dal velikega nrenjaka Vego.

Planinska koča na Obolnem

Stična, 6. decembra. Pred leti si Višnjani in Stičanje prav gotovo ne bi mogli misliti, da se bosta v letu 1934 gradila kar dva planinska doma: eden pri sv. Duhu, drugi na Obolnem. In vendar se je delavni propagatorjem tujeskega prometa na Dolenjskem in ljubiteljem slikovite Dolenjske posrečilo, da so z gradnjo planinskih smučarskih domov povzdignili lepi kos dolenjske zemlje med Krko in Litijo, zemlje, ki je bila doslej znana poleg domačinom le malokateremu slovenskemu popotniku.

Obolno, ki je za Jančem prvi najvišji vrh na Dolenjskem do Kuma, je malo znan gor hrib, ki leži nekako v sredi ozemlja med Višnjo goro in Litijo ter Stično in je oddaljen od najbližjega večjega kraja Stične polodruge uro. Ko se je pričelo smučarstvo širiti na Dolenjsko, so redki radovedni smučarji ugotovili, da je na Obolnem zelo primeren teren za smučanje in da ima obenem ta vrh zaradi svoje posebne odprte lege izreden položaj, odkoder se nudi potniku razgled po vsej Sloveniji. Ako veljajo Golica, Kum in Krim kot najlepše razgledne točke v Sloveniji, jim moramo prišteti tudi Obolno, ki svoje višje tovariše prav gotovo dosega v lepoti in veličini razgleda.

Da bi pospešili razvoj smučarstva v svojem kraju in da bi izlemikom in turistom olajšali popotovanje po hribovju, so se nekateri mladi Stičanje odločili zgraditi na Obolnem majhen planinski dom. Meseca junija t. l. so pričeli s pripravami, in danes je planinska koča na Obolnem gotova ter čaka na otvoritev. Koča je zgrajena iz lesa ter postavljena na betonski podzidek. Zunanje stene so iz borovih brun, ki so znotraj obita z deskami. Med brunjem in notranjo steno je plast, ki služi kot izolacija. Streha je iz skodel, ki so bile za to kočico klane pod sv. Petrom na Kočevskem. Dasiravno koča ni velika, vendar ima v svoji notranjstvi radi dobre razdelitve mnogo prostorov: dve sobi, predsoho, shrambo, teraso in klet. V sobah je mogoče namestiti 1 postelj, na skupnem ležišču je prostora za dvajset oseb. V potrebi bo lahko prenočilo v koči nad 40 ljudi. Stilo je koča posebnost: zunanji, kmetijski izgled ji dajejo bruna, ki so stavljeni vodoravno eden vrh drugega. Radi tega izgleda in deloma v spomin na največjega originala iz del rojaka Josipa Jurčiča, so stiški graditelji vzeli koči ime: Krjavljeva koča. Otvoritev koče bo v nedeljo, 9. t. m. ob 10 uri dopoldne. Po otvoritvi bo velika planinska veselica, ki bo kot prva te vrste privabila mnogo okoliškega ljudstva, ki je gradnjo koče spremljalo z velikimi simpatijami. Dostop na Obolno je mogoč iz Višnje gore preko Gradšča (2 uri), skozi Stično (2 uri) ali iz Litije (2 uri in pol). Pri jutranjih vlakih bodo v Stični in Višnji gori vodniki, ki bodo po najbližjih potih povedli turiste na Obolno.

Stična pričakuje, da se bo mnogo prijateljev Dolenjske odzvalo povabilu ter se udeležilo otvoritve Krjavljewe koče na Obolnem. Ti bodo dobili s smučarskim domom pravo, ki bo služila potrebam tujeskega prometa ter pozimi in poleti sprejemala pod svoj krov domače in tuje smučarje ter turiste.

Češka kmetiška svatba

Triumfalen uspeh Plzenčanov na snočnjem nastopu v našem gledališču

Ljubljana, 7. septembra. Natlačeno polno gledališče v katero so morali postaviti še dve vrsti rezervnih stolov, po vseh ložah gneča, od tal do stropa glava tik glave, vzharno ploskanje, ki mu ni konca, navdušeno vzklikanje po vseh dejanjih, venci in po zaključku vedno nove ovacije: eno zunanjih znakov velikega uspeha, ki ga je žela v Ljubljani Narodna splošna splošnost z izvajanjem Češke kmetiške svatbe.

Prvi festival slovenskih plesov v našem mestu se je torej začel po zaslugi Plzenčanov odlično in z resničnim trumom. Ljubljanska publika se je razgrela ter izražala svoje polno zadovoljstvo na način, ki je povedal milim češkoslovaškim gostom, da jih sprejema z odprto dušo in radostnim srcem ne le kot glumce radovoljce, nego predvsem kot brate po krvi in duhu. A tudi naši gostje so nato znova pokazali, da se počutijo pred nami kakor med svojimi. Z užigajočo vnamo in očitnim veseljem so podajali svojo predstavo, ki je dokazala vedno istino: severni in južni Slovani smo ena sama družina.

O vsebini priredbe sem že poročal in se zato ni treba ponavljati. Dasi predstava ne prinaša drame, nego le prizore s svatbe v dveh bogatih kmetijskih hišah plzenjske okolice, prizore pred poroko in po poroki, je dejanje povezano prav spretno v enotnost in prinaša bolj ali manj razgibane, čustveno lepe in folklorno veskroz zanimive, po običajih in ljudski humornosti, fino prikriti in simbolno izraženi erotiki veskroz zajemljive scene. Starodavni ljudski običaji, vedno spremljani z mislijo na Boga, prežeti s spoštovanjem in ljubeznijo do staršev ter s ponosom na pridobitje, no posest, se uveljavljajo pred poslušalci še

posebno močno, ker jih gledajo v slikovitih, bujno barvnih, originalnih nošah, ki se razgrinjajo kakor vrt, poln pisanega cvetja.

Vse priznanje gre torej g. R. Andréju za njegovo spretno režijo in g. V. Jirovskemu za njegove ljudske plesove, v prvi vrsti pa seveda B. Labkovi, ki je napisal besedilo in g. Jar. Bradaču, ki je napisal vse te stare pesmi in plesne.

Glavne vloge so izvajali odlično, ker čisto preprosto doživljano g. g. R. André kot zgovoren šalivec in starešina (šlam-pač), S. Meiner kot zelo simpatičen prvi drug in gđc. N. Ferova kot pogumno predna prva družica. Srečano skromna in ljubka je nevesta gđc. A. Kichmanova, izvrsten drugi drug g. V. Pictum, pa obojestranski roditelji g. g. Petřih, Kalašova, Ferra in Bilá s teto B. Lubkovo, a ne smem pozabiti še dvoje otrok, ki sta ju tako učinkovito igrali Kilbergovi sestrici. Vsi so sodelovali ves čas napeto, a vžle temu brez vsiljivosti, naravno, brez umetnicenja ter smo imeli tako vtisk, da se udeležujemo resnične svatbe. Stirje muzikantje so prav tako ljudski in preprosti, kakor so plesi čisto brez baletne preciznosti, a prav kakor improvizirani, zato toliko naravnost.

Na zaključku predstave so gostje izvajali še troje plesov po glasbi Prodane neveste in kajpak želi zanje še ponovno navdušeno priznanje. Da smo bili tudi realno deležni svetbenih slavnosti, so v premoru lepe Plzenčanke razdelile med publiko prave kolačke! Ljubek domislek, ki je povezal igralce z občinstvom v eno samo svatovsko družbo. Skratka zelo posrečen in prijeten večer!

Fr. G.

GLAVNI DOBITEK TOMBOLE V KRANJU

16. septembra

Citroen-avto

v vrednosti Din 62.500,—

Polovična vožnja na železnici dovoljena. Tablice v prodaji do Din 4,—, na dan tombole a Din 5,—.

Nevaren požar v tovarni Stora

Tovarna je morala zaradi požara davi svoj obrat deloma omejiti

Ljubljana, 7. septembra. V znanem industrijskem podjetju Stora d. d., tovarni zaves v St. Vidu nad Ljubljano, je nastal sinoči nevaren požar, ki je povzročil precejšnjo škodo in bil tudi vzrok, da je morala tovarna davi del svoje obratovanja nekoliko omejiti.

Okrog 22.22 je bila obveščena tukajšnja reševalna postaja po stražniku Trevnu, da je v tovarni Stora d. d. izbruhnil požar. Ker je podjetje že izven območja Ljubljane, seveda poklicni gasilci niso mogli na pomoč, zlasti ne zaradi vselejmske, kjer je potrebna vedno stroga kontrola, pač pa so odšli prostovoljni gasilci z motorno brizgalno pod vodstvom poveljnika poklicnih gasilcev g. Gostiše, ki so se mu pridružili tudi trije poklicni gasilci.

Za ljubljanskimi so prispeli še gasilci iz Spodnje in Zgornje Šiške z motornimi brizgalnami in avtomobilom ter iz Dravlj z ročno brizgalno. Ko so pa prišli vsi gasilci pred tovarno, je bil ogenj deloma že udušen, pač pa se je iz poslopja še močno kadilo. Ogenj so namreč bili pogasili že domačini. Ker pa se je močno kadilo, je odredil poveljnik Gostiše, da so odprli vsa okna v tovarni. Gasilci so se opremlili s plinskimi maskami in kljub silnemu dimu res odprli vsa okna, kar je bilo nujno po-

trebno, kajti v poslopju, zlasti nad gorčim traktom, so bile nakopičene ogromne množice bombaža, ki bi se lahko vnel in bi bila katastrofa neizogibna.

Ogenj je opazil tapetnik Zelaznik, ki je šel okrog 11. mimo tovarne ter obvestil domačine. Čeprav so ga razmeroma kmalu pogasili, je vendar škoda zelo občutna, saj sta gorela dva stroja za izdelovanje blaga za pohištvo, uničen je bil tudi dinamo in zgorela je polovica pulta, na katerem je bila manjša količina raznih tkanin in vreten. Škoda znaša po dosedanjih cenitvi približno 100.000 Din, je pa vsa krita z zavarovalnico.

Kako je ogenj nastal, še ni znano, domnevajo pa, da je morda skočila zaradi trenja iz stroja iskra in zanetila tkanine ali pa odpadke, ki so neopazno tleli napreje. Mogoče je tudi, da je kdo neprevidno vrgel proč cigaretni ogorok, a tretja možnost je, da se je nekdo vohotaplil skozi odprta okna in namenoma zažgal. Ljubljanski gasilci so se vrnili okrog 23.30, na kraju požara so pa ostali za stražo gasilci iz Dravlj.

Zaradi poškodovanega objekta je bil danes skrčen obrat in je ostalo začasno 15 odst. delavcev, ki jih je 250, na cesti.

Andrej Taškar

Ljubljana, 7. septembra.

Davi ob 6. je po težki bolezni izdihnil že 84 let stari, nekdanji po vsej Ljubljani znani in popularni krznarski mojster gosp. Andrej Taškar v Vodmatu, Rojen je bil sicer na Ježici, vendar se je pa zgodaj preselil v mesto in postal pravi Ljubljanečan, kjer se je izušil krznarske obrti, nato je pa po navadi tedanjih rokodelcev mnogo let popotoval peš po Avstriji, Nemčiji in tudi po Franciji, kjer je bil dalje časa zlasti v Parizu, da je dobro govoril tudi francoščino, kar je bilo pri starih Ljubljancih največja redkost. Ko se je v inozemstvu izpopolnil v vseh strokovnih spretnostih, je v Ljubljani otvoril poleg gostilne »pri Štefarc« svojo krznarsko delavnico, ki je kmalu zaslovela daleč naokrog. S svojim znanjem, pridnostjo in varnostjo je prav kmalu postal premožen in ugleden mož, ki ga je vse spoštovalo za poštenega mojstra. Postavil si je svojo hišo v Vodmatu, nato pa še drugo poleg nje. Bil je v vseh naprednih družah in seveda nad 50 let naš zvest naročnik. Bil je sicer oženjen, a mu je soproga že pred petimi leti umrla brez otrok, vendar so mu

pa v njegovih starih letih z vso ljubeznijo etali ob strani njegovi sorodniki in prijatelji, da dobri starček ni bil nikdar zapuščen. Pogreb bo jutri ob 16. iz njegovega doma na stari poti 13, k Sv. Križu. Staremu zavodnemu mojstru in zvestemu naročniku časten spomin, njegovemu sorodstvu pa naše najiskrenejše sožalje.

Razstava koz in ovac

Ljubljana, 7. septembra. Na razstavi »Zivalce« je razstavljena velika čreda gorskih ovac jezersko-solčavske pasme in samskih koz. Danes je obiskal razstavo odposlanec ministrstva za poljedelstvo g. inž. Nikolič, referent za živilno inozemstvo. Omenjeni gospod se je zelo laskevo izrazil o zanimivi in bogati razstavi. Objubil je v imenu ministrstva za poljedelstvo pomoč, da bo možno nabaviti za siromašne kraje čiste plemenske živali. Ministrstvo za socialno politiko je tudi objavilo podporo v svrhu nabave samskih koz, ki se razdele med delavce v siromašnih rudarskih krajih Slovenije.

Naročite — štajte „LJUBLJANSKI ZVON“

SLOVANSKI PLESI

Danes ob 17. uri vsi

k prvi predstavi na sokolskem telovadšču poleg velesojma! Vstopnice v kolji pred Emono in pred predstavo pri blagajni. Festival otvori mesto Ziljanov slovit skupina Bolgarov

DNEVNE VESTI

— Iz zdravstvene službe. Dr. Vladimir Kajzel, uradniški pripravnik v splošni državni bolnišnici v Ljubljani, je imenovan za sekundarnega zdravnika.

— Vsem CM podružnicam v vednosti Družbeno vodstvo je razposlalo za veliko skupščino, ki se vrši 16. t. m. na Vrhniki, »izkaznice« vsem upravičenim delegatom in pokroviteljem ter kamenarjem po podružnicah. Prosim, da se upravičencem »izkaznice« izročijo. Vsak upravičenec, ki bi morebiti izkaznice zaradi pomanjkljivosti naslova ne prejel, naj se zgleda s dopisnicami pri CM družbi. Zglednice morebiti umrlih naj podružnice vrnejo. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja.

— Vlagatelji bivše poštne hranilnice na Dunaju! Ker vlagatelji hranilni vlog in imetniki čekovnih računov pri bivši poštne hranilnici na Dunaju še niso prejeli izplačanih svojih vlog, čeprav bi to na podlagi mednarodnih pogodb že bilo mogoče, se v Ljubljani ustanovila »Društvo za zaščito interesov bivših vlagateljev poštne hranilnice na Dunaju, ki hoče z organizirano akcijo doseči čim prej in v ugodne razmere izplačilo vlog. Da pa zamore to ustavljajoče se društvo videti, da-li je med vlagatelji hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov dovolj interesa za akcijo in da lahko s posameznimi interesi stopi v zvezo, ko bodo pravila oblastveno odobrena, pozivlja pripravljani odbor, naj vsi vlagatelji in imetniki čekovnih računov javijo in navedejo: 1. svoje ime in točen naslov, 2. vršilo vlog, 3. navedbo, da-li je hranilna vloga (rentna) ali vloga na tekočem računu, 4. ali je bila hranilna vloga v smislu razglašene iz leta 1928 prijavljena naši poštne hranilnici in po možnosti št. hranilne vloge oziroma čekovnega računa, 4. za stroške korespondence in druge stroške naj vsak priloži svoji prijavi toliko vrednost v znakah, da odpade na vsakeh 100 krom vloge Din 1.— v znakah. S posamezniki večjih vlog in zlasti večjih zneskov v tekočem računu želimo v tem oziru sporazuma. Brez upoštevanja točke 4 prijave pripravljani odbor ne bo mogel upoštevati. Zbiranje prijaviteljev se zaključuje 30. septembrom. Za pripravljani odbor: Društvo orožniških upokojencev za Jugoslavijo v Ljubljani.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, ušesu (Hensenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefov« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čistilna sredstva za žolčec in čreva. »Franz Josefov« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Vse skrivnosti bodo odkrite, ko bo tudi misli lahko fotografirali, kakor piše Vladimir Regally v najnovejši številki »Fotoamaterja«. Avtor inresantnega članka namreč trdi, da je stvar skrajno verjetna in tudi mogoča, čeprav bo potem nastala največja zmeda na svetu. — Urednik inž. Leon Novak je prikel objavljati interesantno razpravo »Namesto Scheinerja — DIN«, kjer o zanesljivosti Scheinjerne metode določanja objektivnosti ne sodi najboljši. Prav koristen so vsem fotoamaterjem navodila za september, še posebno pa tudi preprosta kritika amaterskih slik. Tudi med drobno kroniko in novostmi s fotografije ter med knjigami so same porabne stvari, da se vsebina »Fotoamaterja« lahko kosa z najboljšimi tujimi strokovnimi revijami. V prilogah priložuje ta številka tudi še najboljša dela s svetovne fotografske razstave v Ljubljani, kakor skrajno realistično Neumilnerjevo »Grodje«, sveži Metzgerjev »Lokvanje cvet«, dobro sliko Marije Gottlieb Ob zaročenih duh« in pa »Rezača pri delu«, vzgojovino Američana Johna Mudda, ki je vzbujal na razstavi zaradi svojih posnetkov iz tovarn največjo pozornost. Priloge in vsebina »Fotoamaterja« bodo zanimale tudi najširše občinstvo.

Senzacionalne avtomobilske dirke v zvočnem filmu športa in ljubezni

„BORBA“

V glavni vlogi slavni dirkač Manfred von Brauchitsch in Evelyn Holt, Jessie Vihrog, Blandine Ebinger in drugi
Danes ob 4., 7. in 9. in oba praznika ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

ZVOČNI KINO DVOR
Telefon 2730
Cene 4.50 in 6.50 Din.

— Otvoritev filatelistične razstave. Jutri ob 10. bo v Novem Sadu svečano otvorjena filatelistična razstava ob navzočnosti prometnega ministra in delegatov vseh filatelističnih društev v državi.

— Delavci proti znižanju mezd. Delavci v Drvaru so imeli večeraj veliko protestno zborovanje proti nameravanemu znižanju mezd. Zborovanja se je udeležilo okrog 4 tisoč delavcev. Z navdušenjem je bila sprejeta resolucija, ki odločno odklanja vsako znižanje mezd.

— Naši kraji na elektrotehnični razstavi. V industrijski palači zagrebškega velesojma je največji relief, kar jih imamo pri nas. Relief je delo direktorja zagrebške elektrarne inž. Viskovića in prikazuje osnove za elektrifikacijo zapadnih delov naše države. Pri Triglavu tja do severne meje in proti vzhodu do Vukovara in na jugu do Omiša so točno posneti vsi kraji, preko katerih so napeljavani električni vodi od ene do

druge električne centrale. Relief vzbuja splošno zanimanje.

— Jezica pri Ljubljani. V okviru proslave letošnega tedna Rdečega križa, ki se bo slovesno obhajal od 16.—22. t. m. po vsej naši državi, se bo brala v nedeljo 16. sept. ob 9. uri dop. pri sv. Juriju v Sto. žicah maša za padle borca za našo svobodo in zedinjenje. Mašo bo daroval rezervni častnik g. profesor Moder Anton. Po službi boji bo duhovščina pred spomenikom na pokopališču opravila molitve za pokojne, nakar zapoje pevski zbor nekaj primernih pesmi, nato pa bo imel spominjski govor bivši voj. kurat g. Franc Bonac, nato pa bodo zastopniki posameznih tukajšnjih organizacij položili v imenu svojih organizacij vence na spomenik. K sv. maši odidejo vse organizacije oziroma zastopniki oblasti kakor tudi vse ostalo občinstvo skupno v sprejeto, ki se bo formal pred ježenskim gasilnim domom. Zvečer 16. sept. ob 8. uri pa se bo vršila v društvenem domu na Ježici akademija Rdečega križa z izbranim sporedom, pri kateri bo med drugimi govoril podpredsednik Banovinskega odbora RK prosvetni inspektor g. Josip Wester. Občinski odbor RK na Ježici vabi vse občane, da se v polnem številu udeležijo tako dopoldanske prireditve v Stožicah kakor tudi večerne akademije.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SIŠKI. — Telefon 33-87

MATERINO SRCE

Pretrpetljiva drama materinega heroizma — heroizma žene, ki je žrtvovala materinsko ljubezen za srečo otroka.

Predstave: v soboto ob 3., 5., 7. in 9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer

V dopolnilno nov Paramountov zvočni tehnik.

V slučaju lepega vremena odpadeta predstavi v soboto ob 7. in 9. uri radi telovadne akademije Sokola Ljubljana-Siška
Pride! V CARJEVI SLUŽBI

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno zmerno toplo vreme. Najvišja temperatura je znašala večeraj v Skopju in Splitu 28, v Zagrebu 27, v Ljubljani 26,3, v Beogradu 25, v Sarajevu 24, v Mariboru 22,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,7, temperatura je znašala 13,4. — Lovski tat obstreljen. Davi so prepehali v bolnico precej težko poškodovanega 21letnega posestnika svinca Franca Hogeja iz Starega Loga pri Kočevju, ki je dobil naboj šiber v hrbet. Franceta je večeraj na divjem lovu zasadel lovski čuvaj Jože Tomič in med njima je nastal hud prepri. Kaj se je odigralo pozneje, ni znano. Hogeja so našli precej težko ranjenega v gozdu in ugotovili, da je bil ustreljen v hrbet. Fantove poškodbe so sicer težke, vendar ni nevarnosti za njegovo življenje.

— Dve smrtni obsodbi. V Pančevu sta bila obsodena na došmrtno ječo morilca veterinarja dr. Mihajla Lazića in Vladimirovca Marija in Nikola Draksin. tretji soudeleženec Marko Draksin je bil pa obsodjen na smrt. Kasacijsko sodišče v Novem Sadu je pa izpremenilo obsodbo na dobo, da je obsodilo na smrt tudi Nikolo Draksina. Prvi bo obsodjen Marko, za njim pa Nikola Draksin.

— Smrt pod vlakom. V nedeljo je skočila v Rumi pod vlak soproga železničarja Jula Stojčević. Vlak ji je odrezal glavo in raznesel telo. V smrt so jo poglnele družinske razprtije.

— Ubitega kmeta so našli pri Zagrebu. Pod mostom v Maksimiru pri Zagrebu so našli večeraj jutraj mrtvega kmeta Ivana Huzeka. Na njegovem truplu ni bilo videti nobenih znakov nasilja, vendar pa oblasti domnevajo, da je postal žrtev zločina. Izginil je namreč ves denar, kar ga je imel pri sebi.

MODNI ATELJE

R. BAZANELLA

se je preselil v Gajevo ul. 6
III. nadstropje (dvigalo) ter se priporoča cenjenim damam za obisk

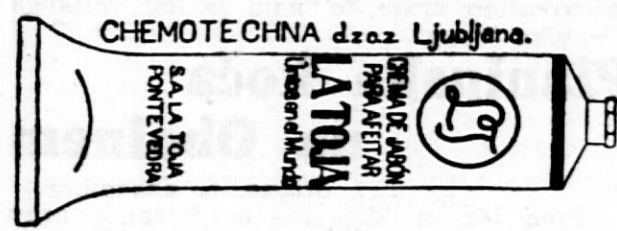
Iz Ljubljane

— J Današnji živliski trg. Danes je bil trg zaradi dveh praznikov izredno dobro založen in tudi obiskan. Gospodnje so kupovale vse mogoče in potrebno za oba dneva, zlasti je bila živahna kupcija na ribjem trgu, kjer so prodajalci obilo založili svoje stojnice. Velika množica rib je seveda učinkovala na cene in zato so davi prodajali tuna celo po 10 Din kg. a sardelece so bile po 8 do 10, skombrji pa po 10 do 12. Ribe so naglo šle v denar, živahno je bilo zlasti povpraševanje po tunu, ki ga je kmalu zmanjkalo. Poleg tega so prodajali morske rake po 24 Din kg, sobatke po 36, kamenice po 10, ligne po 26 in brancina ter orade po 40 Din. Klogram silov velja 34 Din. Tudi domačih rib je bilo na izbiro, ščuke so prodajali najprej po 24, pozneje pa po 20 Din kg. Pečenko po 8 do 10, platnice pa ravno tako, a šabe po 0,25 do 0,76 Din komada. Okrog pol 10. je prišla na trg nova pošiljka rib, ki je bila tudi naglo razprodana. — Na živliskem trgu je bil precejšen dovoz sadja, pa tudi gob. Merica jurčkov, majhnih za vlaganje, stane 3,50 do 4, lisčke in druge gobe pa največ 1 Din. Da je letos dobra letina sadja, se vidi tudi po cenah, saj so najlepše hruške po 2 do 3 Din, prav tako jabolka, breskve po 4 do 5, a najlepše grozdje 6 do 8, domače belokranjsko pa po 3 do 4 Din kg. Da ni manjkalo na trgu zelenjave, je razumljivo. Cene so ostale

nespremenjene, saj je itak tako poceni, da prodajalci že ne morejo več s cenami navaditi. Danes so se celo nekoliko pocenili piščanci, nekateri so jih prodajali po 23 do 24 par, večina pa od 24 do 30, a jajčka par 1,25 Din.

— J Vsem ljubljanskim pevskim zborom! Zadržna pevka vpraša pred nastopom bo jutri v soboto dne 8. t. m. ob 14. uri v telovadnici državne realke v Vegovi ulici. Udeležba za vse nastopajoče obvezna. — Note prinesite s seboj! Uprava Hubadove šipe JPS.

— J Ali vam je že znano, da bo ZKD začela sezono kinopredstav že 14. t. m. in da je na programu vesela burka, ki bo zanimala marsikatero in posebno še marsikatero. O raznih turistikah in veleturnistih je znano, da so jim gore samo sredstvo, da se umaknejo s doma izpod butnega očesa svoje boljše polovice. No, takih veleturnistov je tudi pri nas dovolj, kakor je dovolj čestilcev sv. Hubertusa, samo ti poslednji imajo čisto to nesrečo, da se jim zgodi majhna pomota in prinese domov zajca, žigovana z žigom preglednika živil. To še ni hudo, a hudo je, ako se veleturnistu pripeti, da javnost in drugi zvedo, odkod njegovo veliko navdušenje za gore in gorske grebene. Nekaj takega bomo videli v veseli burki »Veleturnist«, v kateri nam pokaže Otto Wallburg, kako in kje je vzljubil planinski raj. Ta film je povsod že mnogo uspeha in je prepleten s finim humorjem in marsikatero pikro na račun raznih »ljubiteljev narave«, posebno pa na račun novopečenih veleturnistov starejšega in mlajšega letnika.

— J Gledališki abonma za sezono 1934 —1935. Priglasila za abonma se sprejemajo od ponedeljka do sobote, Vabimo stare in nove abonente, da se v velikem številu prijavijo kot stalni posetniki našega gledališča, saj se nam po sestavi sporeda in tudi po odličnih močeh obeta izvrstna sezona.

— J Avtobusni izlet v Bohinj priredi SPD Ljubljana kot običajno tudi v soboto 8. septembra na praznik in v nedeljo dne 9. septembra. Odhod iz Ljubljane ob 4.30 uri jutraj v Tavčarjevi ulici izpred kavarnarjevega, povratek ob Zlatogorja v soboto ravno tako tudi v nedeljo ob pol 20. uri. Cena vožnje za člane SPD znaša 47 Din, za nečlane 56 Din. Preskrbite si nemudoma vozovnice v pisarni SPD, palače Grafike, Masarykova 14. V soboto ob 8. do 12. ure predpode sprejema prijave za nedeljski avtobus trgovina Alpina na Tyrševi cesti.

— J Obrtniško društvo v Ljubljani opozarja, da pridejo koroski obrtniki v nedeljo 9. septembra ob 12. uri v Ljubljano, kjer jih bodo pozdravili ljubljanski tovariši pri mitnici na Celovski cesti. — Iste dne zvečer jim bo prirejen pozdravni večer v prostorih restavracije Zvezda. Obrtniki so vujudno vabljani k polnoštevilni udeležbi.

— J Oktet Ljubljanskega Zvona koncertira v Glasbeni dvorani paviljona J na velesojmu jutri v soboto dopoldne ob pol 12. Na sporedu ima celo vrsto slovenskih zborov in narodnih pesmi v prireditvi za moški zbor. V nedeljo dne 9. t. m. koncertirajo ob pol 6. uri dopoldne pomnožen radi orkester pod vodstvom g. Danijela Gruma. Zadnji koncert pa je v ponedeljek dne 10. t. m. ob pol 6. uri zvečer. Izvaja ga pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom rav. g. Mirka Polića.

KATJA DELAKOVA

ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO
IN UMETNIŠKI PLES.

DUKIČEV BLOK-GAJEVA 8.
VPIS DNEVNO OD 10-14

Tečaji so se že pričeli.

— J Prošnja in opozorilo. V Einspiel-lerjevi ulici v bežigradskem okraju ima svojo trafiko vojni invalid Žirovnik, ki pa je postal sobota zvečer žrtev prebrisanih tatov. V soboto okrog četrta na 9. je Žirovnikova žena Ana zapustila trafiko in odpeljala bolno hčerko domov, po prej je pa se naložila na voziček vse monopolske izdelke ter jih pripravila možu, da jih odpelje domov. Ko je odšla, je ostal mož sam, k trafiki sta pa prišla neki moški in neka žena, ki sta kupovali znamke in papir. Zaposlila in premotila sta ga tako, da Žirovnik ni opazil, kako so mu medtem trije neznan moški, odpeljali voziček z vsem monopolskim blagom. Ker živi družina v zelo težkih razmerah, prosi ga Žirovnikova vse one, ki so morda slučajno videli dotične moške v omenjenem času pred trafiko, naj to sporoče in podrobno opišejo policiji, obenem pa opozarja ljudi, naj nihče ne kupi ukradenih tobačnih izdelkov. Košara je bila srednje velika in pletena.

ZOBOZDRAVNIK

DR. SAVO PIRC

NEBOTICNIK, LJUBLJANA

ZOPET REDNO ORDINIRA

— J Na drž. dvor. trgovski šoli v Ljubljani se je priglasilo za vpis v prvi letnik 34 učencev in 134 učenek, skupaj torej 168. Sprejetih je bilo 34 učencev in 57 učenek, dočim je bilo odklonjenih 77 učenek. Ravnateljstvo je zaprosilo za dovoljenje otvoritve tretje paralele, pa je bila prošnja odklonjena. Tako je ostalo nesprejetih 77 prijavljenk, od katerih je 31 takih, ki bi jih starši porabili v domačem trgovskem,

industrijskem oziroma obrtniškem podjetju. V 1. 1. 1934 — 1935 šteje zavod 175 učencev in učenek.

— J Ljubljanski šahovski klub. Drevi ob 20. broturiraj za mesec september v kavarni »Evropa«.

— J Evangeljska cerkvena občina. Obsejna obnovitvena dela v cerkvi so po večmesečnem delu končana. Slavnostna otvoritev cerkve bo v nedeljo a slovesno službo božjo. Na loci g. župnik May iz Celja.

— J Znanl, najstarejši, najbolje oblikovani Christoforov trgoveški tečaj, Ljubljana, vpletuje zadnji mesec september vsak dan, Domobranska 15. — Najboljše učne moči. Trgovski predmeti, nauk o reklamah, slovenska, nemška stenografija, strojepis, jeziki. Vpisnina 30 Din, lastna hiša, zato mesečna šolnina samo 120 Din. — Pouk prične 1. oktobra. Zahtevajte prospekte. Dnevni, večerni tečaji.

— J Najden je bil zlat poročni prstan. Dobi se pri hišniku Knažičeva ulica 9.

— J Srbska pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani sporoča, da bo v nedeljo 9. t. m. (ne 16. t. m.) v pravoslavni kapeli ob 11. polnočni parastos za blagopojno gospo Cano dr. Korunovo, ki ji je dolžna cerkvena občina za njeno delovanje globoko hvaležnost. Pozivajo se diani, prijatelji in znanci pokojnice, da se parastos udeležijo v čim večjem številu.

— J Slavnostni občni zbor Zveze kmet-skih fantov in deklet bo v nedeljo 9. t. m. ob 9. dopoldne (ne ob 10.) v dvorani OUZD.

— J Pečnikarjev avtobus na Sušak vozi redno z odhodom iz Ljubljane izpred hotela Metropol ob 5. jutraj, odhod s Sušaka ob 14.30 popoldne, prihod v Ljubljano ob 20.30.

La Toja

RAZIRNA KREMA

in

KREME ZA KOŽO

Edinstvene na svetu,

ker varujejo, hranijo, pomlajujejo in

zdravijo kožo. Zahtevajte jih povsod!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

»CHEMOTECNA«

d. z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

— J Privatni učni tečaj v Delavski zbornici. Pouk nemščine: za odrasle zvečer, za deca in šolsko mladino dopoldne ali popoldne. Začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj. Vpisovanje in informacije vsak dan ob pol 19., glavni vhod, desno ali pa ob 14., zadnja veža s čopove ceste.

— J Metode Vidmarjeve šole moderne plesne umetnosti. Za poklicne, za laike, za dame, gospode in otroke. Vpisovanje vsak dan ob 11. do 12. Gajeva ulica 9, visoko pritličje.

Iz Celja

— Konec nemške šole v Celju. S šolskim letom 1934/35 so zaradi nezadostnega števila učencev ukinili samostojni nemški manjšinski oddelek na mestni narodni šoli v Celju.

— Zaprte brivnice v nedeljo. Kakor nam poročajo, bodo frizerski saloni gg. Grobeinika, Paidascha, Krajncova, Papernika, Kopriška, Motoha in Bukovčana v nedeljo 9. t. m. ves dan zaprti.

— Mestna kopališča ob Savinji so zaradi hladnega in deževnega vremena začasno zaprli. Če se bo vreme izboljšalo, bodo kopališča zopet odprli.

— Na srp je padel. Te dni je padel 46-letni prevzičkar Franc Kralj s Trojan v gozdu na srp in se hudo porazil po levem komolcu. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnici.

— Nočno lekarniško službo ima do vstetega petka 14. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

Iz Trebnjega

— Sokolski nastop domačega društva bo v nedeljo pred novim uradnim poslopjem. Nastopa, ki bo zadnji v MSO, se udeležijo vse oddelke mirenškega sokolskega okrožja, nakar članstvo in občinstvo opozarjamo. Hišne posetnike vabi občina, da v nedeljo izobesijo državne zastave. — Zdravilo

— Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je bil praznovan pri nas z mašo, ki se je udeležila šolska mladina obeh šol, predstavniki uradov in mnogo občinstva. Po maši so bile proslave na obeh šolah.

— Ljubitelj rož. O. F. iz Dol. Vasi pri Veliki Loki je velik ljubitelj rož. Prevelika vneza dom rož pa ga je privedla slednjič do tega, da si je prisvojil rožmarin, ciprese in oleandrov, last posestnika Franca Prosenika iz Cvibeli. Ko je to opazil, da so mu bile z vrte ponoči odnečene najlepše rože, je zadelo prijavi oziroma, ki je storilca takoj izsledila. Da bi zadeva ne prišla pred sodišče, je storilec odkodovanemu posestniku ponudil 500 Din kot odškodnino, četudi vse rože niso bile vredne niti 100 Din. Kljub visoki ceni, ki jo je plačal, pa se je moral zagovarjati pred sodiščem, kjer je bil obsodjen na pogojno kazen.

— Po krivem osumljen. Posetnikova žena Stepec Antonija iz Gor. Raven je pred dnevi umrla naglo smrti v trenutku, ko je šla po vodo k studencu. Ljudski glas pa je umora osumil njenega moža Valetina. Proti kateremu je bilo uvedeno tudi kazensko postopanje. Ker se je pa ugotovilo, da je bila pokojnica močno boleha in da je umrla naravne smrti, je sodišče proti nedolžnemu možu kaz. postopanje ustavilo. Ljudski glas se dostikrat tudi moti ali pa namenoma dela krivico, pa je boljše, da se take izmišljotice brez vsake podlage ne širijo naprej. Predstavlja naj si vsakdo nedolžnega, ki je osumljen umora, pa bo

videl, da to ni baš prijetno in je vse ob-sodbe vredno!

— Uro je ukradel. Po vaseh ob glavni cesti se potikajo brezposelni vseh branž in krajejo po hišah sploh vse, kar jim pride pod roke. Tako se je te dni zgledil pri pos. Pehaniju Frideriku v Trebnjem neki brezposelni in je v odsotnosti domačih odnesel lepo budilko. Seveda so ga orožniki takoj izsledili in izročili sodišču. Je to neki Vinkovič Anton iz okolice Šmarja.

— Nad cestno ograjo se je spravil. Urbančič Leopold je bil te dni prijatelj, ker je se 1929 izruval občestno ograjo na bano-vinski cesti pod Čatežem, jo naložil na voz ter jo odpeljal na svoj dom. Traverze je deloma prodal, deloma pa porabil pri zidavi vodnjaka. V času, ko je nalagal ograjo, ga je videl neki sosed, ki pa zadeve ni prijavil takoj, pač pa šele sedaj, ko je s sosedom prišel v prepri. O zadevi bo raz-pravljalo še sodišče.

— Iz vlaka je skočil. Vidic Ludvik iz Hudej pri Trebnjem se kot delomrznec potepa nekje po Ljubljani. Z obsojdo po-litice v Ljubljani pa je bil izgnan v do-movinsko občino in mu je povratek v Ljubljano prepovedan. Ko je izgnanica spremljal v domovinsko občino smremlje-valet, mu je med potjo pobegnil. Med po-stajama Radohova vas in St. Lovrenca na Dol. je odšel Vidic v stranišče in pobeg-nil med vožnjo skozi straniščno okno. Kar je Vidic osumljen večjega vloma v bližini Trebnjega, je za njim izidana tiralica.

GROFICA
MONTE CHRISTO
Brigita Helm
Rudolf Forster

v filmu senzacij in pustolovščin.

Danes premiera ob 4., 7. in 9.1/2
in oba praznika ob 3., 5., 7. in 9.15

Najnižja vstopnina Din 4.50, 6.50, 10.-

ZVOČNI KINO IDEAL

Iz Ptujja

— Višji tečajni izpit v jesenskem ter-minu so napravili z dobrim uspehom na ptujski državni gimnaziji: Ciglar Martin, Dular Drago in Slavko, Kukulovec Igor, Ema Kunst, Rusijan Bogomir in Zagoršek Stan-ko. Abiturientom naše čestitke!

— Več luči v mestni park. V mestnem parku na nabrežju ob Dravi vlada gosta te-ma tako da je človek ob večernih urah, ko se meščani najraje sprepehajo, naravnost strah. Saj ne vč, če ne bo kdo iz teme skočil pred te s kakšno zahtevo. Na vsem na-brežju, ki se vleče od lesenega dravskega mostu do klavnice, brita samo dve luči, in še ti dve sta razdeljeni tako, da brita obe na enem koncu. Če je res že potrebna šted-nja, naj se štedi kje drugje z razsvetljavo, ne pa tam, kjer je razsvetljava že iz javne varnosti in radi tujevo nujno potrebna. Mestno upravo prosimo, da nam da za dav-ke, ki jih moramo plačevati maso več luči na javna sprehejalšča.

— Aretacija delomrznega. Ptujška poli-cija je aretirala v mestu brezposelnega tr-govskega pomočnika C. F. iz Hajdine, ki je bil s sodno prepovedjo za vedno izgnan iz mesta. Imenovan je z nabiralno polo ž delomrznosti berati pri trgovcih ter tudi dobil precejšen znesek, ki pa je šel po grlu. C. je bil izročen sodišču.

Z Boča in izpod njega

Poljčane, 31. avgusta.

Popularni Boč nad Poljčanami je imel v nedeljo zopet malo, bolj domače slavlje. Tokrat se ni vršilo planinske slavlje niti pri Miklavžu, niti pri stolpu, temveč pri tako zvanem Pliščarjevem kotlu, kamor prispejo po poti čez »Miklavžev kamen«, računajoč od vnožja, v dobri uri. Ta kotiček Boča je tako lep in prijeten, zlasti odkar so ga nanovo preuredili, da ga je vredno omeniti, še bolj pa ogledati si ga. Odtod imajo tudi krasen razgled po Dra-vinski dolini in proti Pohorju, predvsem na severno in zapadno stran, kakor nikjer drugod s te gore, razen s stolpa. Leži v višini kakih 700 metrov in je odtod poče-ljana tudi pot do Miklavža ali pa če hočeš naravnost do stolpa.

Se predno je na vrhu Boča stal stolp, so tu za začetek zanimanja za prej redko obiskano goro postavili križ, kamor so po-tem zlasti domačini večkrat poromali. Stari križ je že razpadel, zato so ga na-domestili z novim. In v nedeljo se je vršila njegova slovesna blagoslovitev, kar je opravil domači bočki župnik g. Cilensek, ki je pri tej priliki spregovoril tudi nekaj o pomezu križev na gorah. Poleg pred-sednika dr. Hronovskega in ostalih funk-cijonarjev SPD Poljčane se je zbralo k slavlju tudi precej domačinov, med tem ko so zunanji gostje zaradi slabega vremena izostali. SPD je improvizirala tudi točilni-co, imeli smo tudi harmonikarja in je vla-dalo tako do mraka (pričakovane ga dežja ni bilo) pravo planinsko razpoloženje. Pri-čakovati je, da bodo odtod naš »Križ« na gorle obiskovali mnogi njegovi stari, pa tudi novi znanci, saj bodo našli tu res prijeten kotiček...

Družina tukajšnjega elektrarnarja g. Vezjaka je nenadoma izgubila 5letnega sinčka Andrejčka. Lep pogreb in šopki svežega cvetja so pričali, kako je bil simpatični Andrejček priljubljen. Težko prizadetim svojem naše iskreno soča-lje!

Tukajšnji SK Boč je uvrstil zadnji čas med svoje številne odseke tudi »Hazenov«. V nedeljo pa je odigral tekmo s SK Sto-rami z zmago 4:2, njegova rezerva pa je porazila v L

Morsko pošast pripeljejo v Ljubljano

Kaj pripoveduje najslavnejši ribič sveta o borbi z orjaškimi ribami

Ljubljana, 7. septembra. Na velesjemu je že od včeraj ribič, ki je pomagal vleči tisto strašno pošast iz morja, ki sta si zljaj zaradi nje v laseh Zagreb in Ljubljana. Ta krepki mož je prva garancija, da dobimo morskega volka v Ljubljano, čeprav ga nam hoče požreti volk zagrebske nevoščljivosti. In drugo jamstvo je to, da se je davi na vse zgodaj odpeljal v Zagreb tajnik Zveze ribarskih društev g. Malenšek, ki težko pričakovanega morskega volka spremi do Ljubljane.

Nova senzacija je torej gotova stvar, edino vprašanje je pa le še to, če neznan-sko velika riba morda že tudi tako neznan-sko ne smrdi, da jo razžene smrad med

učenjak po najslavnejšem jeklu, da je trnek skoraj presekal. Pri teh udar-cih lahko govorimo o taki sili, kakršno ima lokomotiva, vendar pa nobene teh ogromnih živali ni bilo mogoče potegniti na kopno. V onih krajih je leta 1921 na-plavilo morje na prod tudi 200 centov tež-ko, slonu podobno žival. Ta morski orjak je bil velik za pet odraslih slonov in iz onih dob, ko so živeli tudi na kopnem ta-ki giganti, je tudi naš za človeško življe-nje popolnoma nedolžni morski volk, ki ga bomo strme občudovali na velesjemu.

Anglež Hedges se je prvi upal s trn-kom nad te morske zveri, da ni moglo verjeti časopisje in se je njegovim poro-čilom spočetka vse smejala. Šele, ko je po- vabil urednike listov seboj na lov, je svet

pa nočem prerokovati, predno ga ne vidim, a stavim, da je spet rekordna riba! Vsi štirje smo zgrabili za vrvi, vendar so bili pa vsi naši napori proti moči ribe brez najmanjšega učinka. Čez poldrugo uro, ko nas je vlačila daleč naokrog, smo začutili, kako riba odjenjuje in pričeli smo jo vleči meter za metrom bližje k jahti. Naenkrat sta vrgla Robbie (njegov doma- či ribič) in drugi črnci vrv proč in stekla na drugo stran dolna.

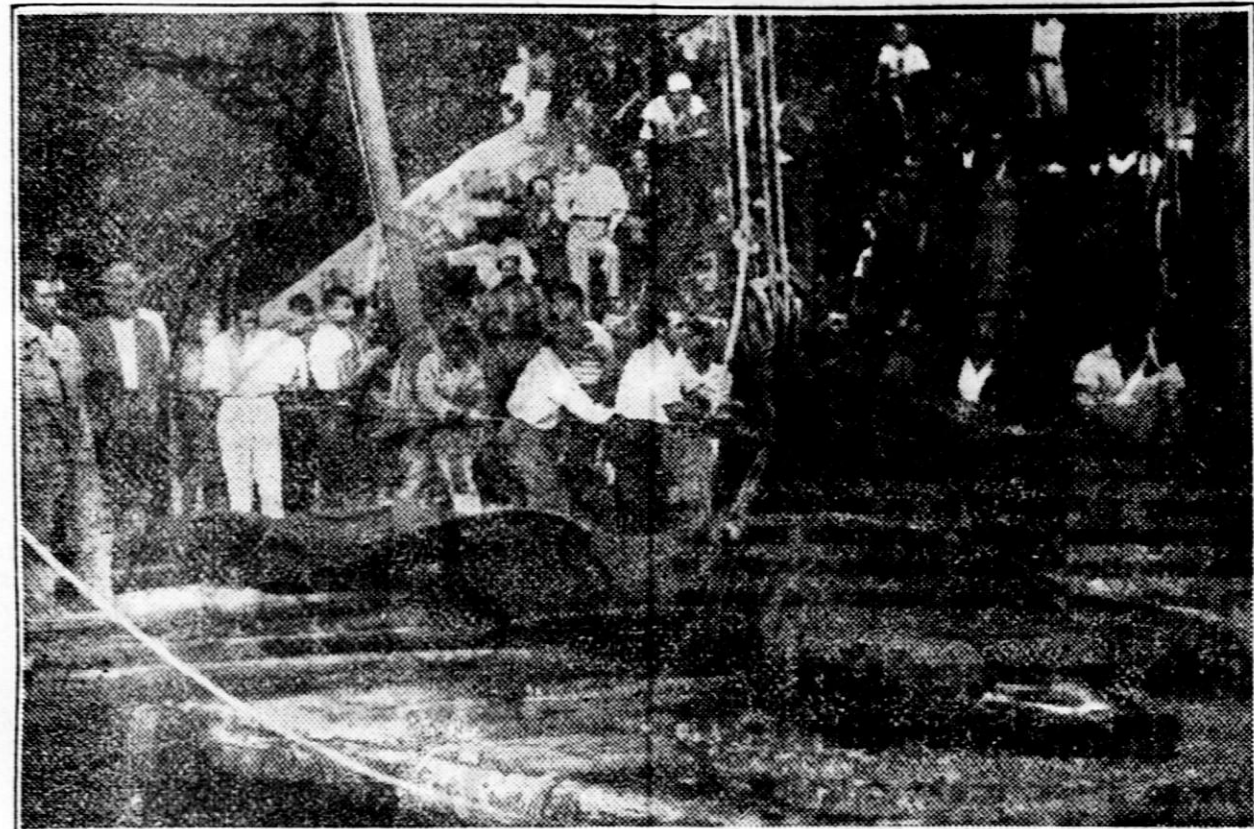
»Bog pomagaj, gospod! To je hudič!« »Prerežite vrv, gospod! Vrv prerežite!« Ker nisem ničesar videl, tudi nisem razumel, kaj je povzročilo tako paniko. »Vedite se, kakor norci!« sem zatulil, »pridite sem!«

Ko sta vrv izpustila, je spet stekla do svoje polne dolžine in zaenkrat je bilo delo, ki smo ga imeli, ko smo vlekli ribo v svojo bližino. Obotavljajoč se sta prišla nazaj in spet smo pričeli z delom, da so omagovale naše mišice. Naenkrat se je pokazalo po- šastno telo na vrhu vode:

»Usmiljeno nebo«, je zaklicala lady Brown, »kaj je to?«

»Največji kladivar, ki sem o njem kdaj slišal!« sem odvrnil razburjeno. »Če izgubimo to ribo, mi poči srce, ker, dokler živim, ne ujamem več enakee.«

Oba črnca sta me še vedno prosila, naj prekrožim vrv, vendar sem ju pa z energijo ukrutil, naj se ne vedeta kot idijota, obe- nem sem jima pa ves hropeč in puhtec od znoja razločil, da je to spet

potjo. V Zagrebu so ji sicer injicirali na sode formalina in drugih dobrotelnih di-šav, ali pritisnila je vročina. In vročina je huda in morda še hujša, kakor vročina ljubljanskih radovednežev. Pravijo pa, da se je mrcina dobro ohranila in da prav nič ne smrdi. Bomo videli in duhali.

Morski pes, ki ga bomo občudovali, je sicer silen gorostas in prav tako nezreče- no nedolžen in bedast. Žre samo nedolžne živalce, ki jih prej preceja na situ in re- setu, kakor mi kočljive zadeve.

blizu ljudi se pa velikani sploh ne upa.

Torej malo drugačen je pa vendarle, ka- kor naš stari, ki se loti tudi najbolj krvo- ločne in najbolj potuhnjene ter zvite zve- rine! Še večji velikan od te vrste morskih psov je kit, ki o njem pripoveduje prav- lica, da so pastirji na njem zažgali ogenj, ko so mislili da sede na malem otoku. Tu- di ta ogromni sesalec, ki živi v vodi, je prav krotka žival in se prav tako, kakor naš morski pes, hrani le z najmanjšimi ži- valicami, ker ima tudi on prav majhen goitanec, ki ne more skozenj niti mlado mače.

Take velikanske živali nam pričajo, da v tajnih globinah morja še vedno žive so- dobniki ihtiosavrov in drugih velikanov iz časov, ko še ni stopila na zemljo človeška noga. Najslavnejši ribič vsega sveta An- glež Mitchell Hedges je globoko prever- jen o morskih kačah in o še večjih pošas- tih, kakor je znamenita ločenska pošast. Na zapadni strani panamskega prekopa je ta predzno pogumni lovec lovil!

najkrvočnejše morske velikane s trniki iz jekla,

ki se iz njih izdeluje kovaško orodje, tež- kimi po 7 in tudi več kil. Taki trniki so bili priklenjeni na verige iz enega jekla, verige pa privezane na najmočnejše vrvi iz najtrdnjše konopnine z Manile, ki za- radi svoje moči slove po vsem svetu. Pa je zgrabil za trnek neznan velikan in vrv gladko odtrgal, drugi je pa z zobmi tako

verjel, da je tudi takega velikana mogoče ujeti na trnek.

Kar se tiče rib iz sorodstva morskoga volka, je Hedges predvsem lovil tako ime- novane pešene morske pse, ker te morske zveri prihajajo tudi na pešene plitvine ob obali. Dolgi so 1 in pol do 2 metra, vendar pa silno krvoločni. Rabil jih je za vabo, še večjim njihovim sorodnikom. Po 100 in 200 kg njihovega mesa je naenkrat natalnil na orjaški nedolmljiv trnek!

Na svoji jahti in v čolniku ob njej je ri- bič imel vse urejeno, kakor naš ribič na svoji palici in vretenu. Najprej je velika- na pustil zagrabiti, nato je počakal in ga zataknil ter spet pustil plavati semintja, da se je utrudil. Po več ur je trajalo in tudi po ves dan je riba

vlačila čoln in jahto seboj, dokler ni utrujena legla na stran, da so jo počasi potegnili blizu in ubili s strelji z eksplozivnimi krogli, končno pa poteg- nili z jahto k bregu in od tod na kopno.

Posebno nevarni so morski psi z lopa- tastim gobcem, nič manj pa morski psi, ki so progasti kakor tigri in jih zato ime- njemo

tigraše morske pse.

Prav mnogo je ujel tudi takih zverin z dvostransko žago pred gobcem, ki bi jih po naše imenovali žagarje. Domačini se teh pošastih silno boje, ker jih vidijo le red- ko, a še bolj se boje kladivarja, ki ima glavo podobno kladivu. Takole nam He- dges opisuje lov na nje:

»Mislim, da že slišim kako se trga vrv. Sidro je prišlo navzgor in še nas je vlekel na široko morje. Nenadoma je za- vila velika riba nazaj in nas vlekla proti kanalu. Ker je bila v nevarni barijeri skal le majhna odprtina, sem bil že v skrbeh, če si je žival vtepla v glavo, da bo plavala skozi njo in nas razbila!«

Malo pred skalami je pa riba spet zavila nazaj in tudi mi smo plavali spet za njo. »To ni lopatast nos, sem dejal, vendar

se je Hedges boril ves dan. Dolg je bil 20 čevljev in skoraj 900 kg težak. Ta zver ima zakrivljene zobe in v njegovem tre- buhu so našli prednje in zadnje noge, hrb- tenico, rebra in lopaticko goveda, štiri pe- likane, dva kormorana in dva druga velika ptica ter polno drugih kosti. Najbrž je prevrnil čoln za transport živine in požrl govedo, ki je padlo v vodo. Celjst tega velikana je bila tako visoka, da sta

lahko stopila dva moža v žrečo.

Hedgesu se je pa posrečilo ujeti še večjega morskoga psa, namreč ogromne- ga žagarja, dolgega 31 čevljev, 21 čevljev v obsegu in 2800 kg težkega. V sebi je imel 36 mladčev, razen teh pa še več jajc, ki je imelo največje v obsegu skoraj 15 palecev.

Samo toliko iz spominov najsrečnejše- ga in najpomembnejšega ribiča Hedgesa, da ga bodo znali ceniti tudi naši ribiči, ko se bodo mora že spet trudili s kakšnim tež- kim sulcem. Petrov blagoslov!

naševnejša zver morja,

se je Hedges boril ves dan. Dolg je bil 20 čevljev in skoraj 900 kg težak. Ta zver ima zakrivljene zobe in v njegovem tre- buhu so našli prednje in zadnje noge, hrb- tenico, rebra in lopaticko goveda, štiri pe- likane, dva kormorana in dva druga velika ptica ter polno drugih kosti. Najbrž je prevrnil čoln za transport živine in požrl govedo, ki je padlo v vodo. Celjst tega velikana je bila tako visoka, da sta

lahko stopila dva moža v žrečo.

Hedgesu se je pa posrečilo ujeti še večjega morskoga psa, namreč ogromne- ga žagarja, dolgega 31 čevljev, 21 čevljev v obsegu in 2800 kg težkega. V sebi je imel 36 mladčev, razen teh pa še več jajc, ki je imelo največje v obsegu skoraj 15 palecev.

Samo toliko iz spominov najsrečnejše- ga in najpomembnejšega ribiča Hedgesa, da ga bodo znali ceniti tudi naši ribiči, ko se bodo mora že spet trudili s kakšnim tež- kim sulcem. Petrov blagoslov!

naševnejša zver morja,

se je Hedges boril ves dan. Dolg je bil 20 čevljev in skoraj 900 kg težak. Ta zver ima zakrivljene zobe in v njegovem tre- buhu so našli prednje in zadnje noge, hrb- tenico, rebra in lopaticko goveda, štiri pe- likane, dva kormorana in dva druga velika ptica ter polno drugih kosti. Najbrž je prevrnil čoln za transport živine in požrl govedo, ki je padlo v vodo. Celjst tega velikana je bila tako visoka, da sta

lahko stopila dva moža v žrečo.

Hedgesu se je pa posrečilo ujeti še večjega morskoga psa, namreč ogromne- ga žagarja, dolgega 31 čevljev, 21 čevljev v obsegu in 2800 kg težkega. V sebi je imel 36 mladčev, razen teh pa še več jajc, ki je imelo največje v obsegu skoraj 15 palecev.

Samo toliko iz spominov najsrečnejše- ga in najpomembnejšega ribiča Hedgesa, da ga bodo znali ceniti tudi naši ribiči, ko se bodo mora že spet trudili s kakšnim tež- kim sulcem. Petrov blagoslov!

naševnejša zver morja,

se je Hedges boril ves dan. Dolg je bil 20 čevljev in skoraj 900 kg težak. Ta zver ima zakrivljene zobe in v njegovem tre- buhu so našli prednje in zadnje noge, hrb- tenico, rebra in lopaticko goveda, štiri pe- likane, dva kormorana in dva druga velika ptica ter polno drugih kosti. Najbrž je prevrnil čoln za transport živine in požrl govedo, ki je padlo v vodo. Celjst tega velikana je bila tako visoka, da sta

lahko stopila dva moža v žrečo.

Hedgesu se je pa posrečilo ujeti še večjega morskoga psa, namreč ogromne- ga žagarja, dolgega 31 čevljev, 21 čevljev v obsegu in 2800 kg težkega. V sebi je imel 36 mladčev, razen teh pa še več jajc, ki je imelo največje v obsegu skoraj 15 palecev.

Samo toliko iz spominov najsrečnejše- ga in najpomembnejšega ribiča Hedgesa, da ga bodo znali ceniti tudi naši ribiči, ko se bodo mora že spet trudili s kakšnim tež- kim sulcem. Petrov blagoslov!

naševnejša zver morja,

se je Hedges boril ves dan. Dolg je bil 20 čevljev in skoraj 900 kg težak. Ta zver ima zakrivljene zobe in v njegovem tre- buhu so našli prednje in zadnje noge, hrb- tenico, rebra in lopaticko goveda, štiri pe- likane, dva kormorana in dva druga velika ptica ter polno drugih kosti. Najbrž je prevrnil čoln za transport živine in požrl govedo, ki je padlo v vodo. Celjst tega velikana je bila tako visoka, da sta

lahko stopila dva moža v žrečo.

Hedgesu se je pa posrečilo ujeti še večjega morskoga psa, namreč ogromne- ga žagarja, dolgega 31 čevljev, 21 čevljev v obsegu in 2800 kg težkega. V sebi je imel 36 mladčev, razen teh pa še več jajc, ki je imelo največje v obsegu skoraj 15 palecev.

Samo toliko iz spominov najsrečnejše- ga in najpomembnejšega ribiča Hedgesa, da ga bodo znali ceniti tudi naši ribiči, ko se bodo mora že spet trudili s kakšnim tež- kim sulcem. Petrov blagoslov!

čino dosega 80.000 Din. Kopalnice bo stalo okrog 1.500.000 Din in ne 2.500.000 Din, ka- kor govorijo in pišejo nekateri hujakači. Predlog je bil z večino sprejet, samo trije odborniki so glasovali proti. V kopalniški odbor je bil soglasno izvoljen g. tovarnar Makso Fock.

Potem je bil sprejet predlog trgovca g. Berjaka, naj se izvolita za pregledovalca računov direktor g. Košnik in g. Colnar. Končno sta bila odobrena računski za- ključki vodovodnega odbora.

Sestanek

Zadružno življenje v Novem mestu

Novo mesto, 2. septembra

Zadružniško življenje se je pri nas po- vno zelo razvilo. Zlasti se razvijata Zadr- ga drž. nameštencev in Stavbna zadruga, katere ustanovitelja sta s. o. s. Jakob Lur- ner in učitelj g. Ludovik Koželj. Neprec- njive zasluge ima zlasti Stavbna zadruga. V par letih je sezidala 42 eno- in dvonad- stropnih stanovanjskih hiš. S tem je bila stanovanjska kriza v našem mestu odprav- ljena. Člani Stavbne zadruge pa so dali po- budu tudi ostalim meščanom, da se začeli prezidavati hiše in graditi nove. Tako se je mesto razširilo in oplešalo.

Da je Stavbna zadruga lahko izvedla ob- ustnoviti svoj program, ima veliko zaslug

Sokolstvo

Lep razvoj Sokola v Trzinu

Sokolsko gibanje v kamniškem srezu vedno bolj živahno napreduje. Za krasno uspehim nastopom v Radomljah se je v nedeljo 26. avgusta odlikoval Trzin. Ko- maj pet mesecev je minilo, odkar je pričel delovati Sokol v Trzinu in že so vrli trzi- nski Sokoli priredili svoj prvi javni nastop. Vsa sokolska društva kamniškega okrož- ja so prihitela ta dan v prijatni Trzin, da podprso in vzpodbude svojo najmlajšo so- kolsko enotico k nadaljnjemu vztrajnemu delu. Prišli so tudi bratje z Ječice, največ- pa jih je bilo iz Ljubljane. Sokol Ljublja- na III je s svojo konjenico — 35 jezdecev — in fanfaro močno povzdignil pester sprevod po vasi, v katerem so bili domači fantje in dekleta v narodnih nošah, kmets- ki jezdeci, otroške skupine itd. Vsi na- rodno zavedni Trzinčani so sprejeli sokolski sprevod z velikim navdušenjem; dekleta so obsula Sokole s cvetjem, fantje pa so krepko vzklikali »Zdravo!«. Raz vseh hiš pa so pomonosi piapolale naše državne tro- bonjke.

Mladi trzinski Sokol redno telovadi v novem prosvetnem domu, za katerim se je vršil tudi prvi nastop. Sokolska dru- žina v Trzinu združuje nad 150 pripadni- kov, kar je za to zavedno vas krasen uspeh organiziranega sokolskega in narod- nega dela domačega učiteljsstva, zavednih domačinov in agligna načelnika domal- skega Sokola br. Frana Vidmarja. Pri svoji telovadbi so pokazali vsi oddelki svoje telovadke spretnosti, posebneja priznanja pa je bil deležen od množice- vilnega občinstva Sokol iz Radomelj z dr. Murnikovim »Naprejem«. Navdušeno so bile sprejete tudi učinkovite vaje s sab- ljami jednega oddelka Sokola Ljubljana III in dobro uspele vaje na orodju telovad- cev iz Domžal. Največ navdušenega odobravanja pa je žel bel nastop vseh od- delkov trzinskega Sokola z Vidmarjevo prosto vajo po narodnih pesmicah. Mladi trzinski Sokol se prav lepo razvija in za- služi složno sodelovanje vseh domačinov, katerim kliče: Krepko po začetni poti naprej! Zdravo!

Sokolski nastop v Kozarjah

Kakor smo že poročali, je morala sokol- ska četa v Kozarjah svoj nastop, ki je bil določen za preteklo nedeljo, zaradi slabega

mešna občina, ki ji je dala na razpolago 81.002 m² zemlje, po Din 1.— m². Štem- ljenje zadruge je podprla Mešna bratnil- ca, ki ji je dala en milijon kredita. Državni nameštenci so se dobro zavedali, da je le v ekspanzi moči, zalo so z velikim veseljem pozdravili ustanovitev zadruge in jo krapko podprli. Danes so veseli svojih ličnih domov na Gutmanovih njivah.

Kljub denarni stiski so se letos dozidale še tri nove hišice. Še ena parcela čaka na- zaidana in upamo, da se bo tudi na nji drugo leto dvigala hiša upokojenega doma- čina.

Ravno toliko, če se ne večje važnosti je Nabavljalna zadruga drž. nameštencev, ki nudi svojim članom vse, kar potrebujejo v vsakdanjem življenju. Pri tej zadruzi so velike važnosti fondi s katerimi zadruga pomaga v stiskah svojemu članstvu. Sedaj nameravajo državni nameštenci ustanoviti Kreditno zadruzo, ki bi dajala v težkih časih, ko državni nameštenci nikjer ne do- be pomoči v stiski — posojila.

Poleg Stavbne zadruge in Nabavljalne zadruge drž. nameštencev, imamo na Ljub- ljanski cesti še podružnico Kmetijske zadru- ge, ki nudi kmetom vsakovrstno poljsko in gospodarsko orodje, umetna gnojila, ter po- maga z nasveti in dejanji vnovčevati kmetiče pridelke. Delovanje zadrug moramo z ve- seljem pozdraviti in jim želeči čim več uspehov v njihovem človekoljubnem delo- vanju.

vremena preložiti in se bo vršil v nedeljo 9. t. m. Vse priprave so končane. Svojo ude- ležbo so obljubila že številna bratska dru- štva, predvsem pa se udeležijo javnega nasto- pa z vsemi svojimi oddelki matično društvo viški Sokol. Nastop bo na letnem telovadišču pri br. Kušarju (pri dolgem mostu) ob 15. Pri javnem nastopu nastopijo vsi oddelki s prostimi vajami in na orodju, kot posebna točka pa bo nastop jednega oddelka Soko- la Ljubljana III. s sabljami. Vse točke bo spremljal priznani šramel, ki bo skrbel za zabavo tudi pri veselici.

Vsa ljubljanska društva, ki se nameravajo udeležiti nastopa, naj se zberejo ob 14. pred Sokolskim domom na Viču, odkoder bo sku- pen odhod v Kozarje. Članstvo naj se ude- leži nastopa v kroju, sicer v civilni obleki z znakom. Vabimo ponovno sokolsko član- stvo in občinstvo k obilnemu posevu, da s svojo udeležbo pokaže priznanje mladim in vztrajni sokolski četi. Zdravo!

— Sokol Vič poziva svoje članstvo in na- raščaj, da se v nedeljo 9. t. m. korporativno udeležijo javnega nastopa naše sokolske čete v Kozarjah. Nastop je obvezen za vse telovadeče članstvo in naraščaj, ki bo sode- lovalo pri javni telovadbi. Članstvo poziva- mo, da se udeležijo nastopa v slavnostnem kroju, ostali v civilni obleki z znakom. Zbor bo v nedeljo 9. t. m. ob 14. na vrhu Sokol- skega doma, odkoder bo skupen odhod v Kozarje. Pokažimo z veliko udeležbo, da ce- nimo delo naše mlade sokolske čete, zato naj bo udeležba za vsakega častna dolž- nost. Zdravo! Uprava.

— Prednjaški zbor Ljubljanskega Soko- lac sporoča, da se vrši ob 10. septembra da- lje redna telovadba vseh oddelkov v telo- vadnici v Narodnem domu po sledečem ur- niku: moška deca, vsak tork in petek ob 17. do 18.; ženska deca, vsak ponedeljek in četrtek ob 17. do 18.; moški naraščaj vsak tork in petek ob 18.30 do 19.30; ženski na- raščaj ob ponedeljkah in četrčkih ob 18.30 do 19.30; obrtni naraščaj ob sredoah in sobo- tah ob 19.30 do 20.30; članice, ob ponedel- jkih in četrčkih ob 19.30 do 20.30; člani, ob torkih in petkih ob 20.15 do 21.45; starejši bratje ob sredoah in sobotah ob 18.30 do 19.30. Vpisovanje novodošlih se vrši pred telovadbo pri vodnikih oddelkov. V slučaju legega vremena se vrši telovadba morskoga naraščaja in članov na letnem telovadišču ob časi, kakor dosejajo.

Radioprogram

Nedelja 9. septembra.

7.30: Reproduk. koncert. 7.45: Telovad- ba (Pustišek Ivko. 8.15: Poročila. 8.25: Re- produc. orgelski koncert. 9.00: Prensos iz dvorane OUZD: Proslava 10 letnice ob- stoja Zveze kmečkih fantov in deklet. 10.00: Prensos iz Trbovelj: Sportno zboro- vanje. 11.10: Reportaža izpred palače ban- ske uprave. 11.30: Cas. Radijski orkester. 12.30: Prensos govora Zveze kmetijskih fan- tov in deklet s Kongresnega trga. 16.00: Pomen in potrebe knjigovodstva (Jamnik Alojzij). 16.30: Erika šramel. 17.30: Radi- ski orkester (prensos z velesjema). 20.00: Južna Srbija (prensos iz Beograda). 20.30: Vijoliński koncert ge. Fanike Brandlove. 21.30: Prensos z velesjema. 22.00: Cas, po- ročila, plesna glasba (plošče).

Ponedeljek, 10. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 17.30: Koncert pevskega zbora Glasbene Matice (prensos z velesjema). 18.30: Radijski orkester. 19.10: Peter Ko- čič. 19.30: Nastanek apnecev (Peterlin Alojzij). 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Prensos opere iz Zagreba: Boheme (Pucci- ni). V odmoru: Cas in poročila.

Torek, 11. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 18.00: O volji (Pero Horn). 18.20: Plošče za otroke. 19.00: Otroška ura (Mirko Kunčič). 19.30: Plošče. 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Primeri humanosti in junštva. 20.20: Radijski orkester, vmes klarinet solo. 21.40: Kuplete poje g. Reš. 22.10: Cas, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 12. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Ču- dežne dogodivščine strica Gašperja (Valo Bratina). 19.00: Plošče. 19.10: Šumadija in njena vloga v zedinjenju Jugoslavije. 19.30: Pot v Jonsko morje (Davorin Rav- ljen). 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Orgel- ski koncert g. Schuschiga, stolnega orga- nista v Celovcu. 20.45: Operne duete po- jeta gg. Gostič in Marjan Rus. 21.30: Ra- dijski orkester. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba (R. o.).

Četrtek, 13. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 18.00: Plošče. 18.30: Pogovor s po- slušalci. 18.50: Plošče po željah. 19.10: Ustanovitev Karadjordj. velike šole. 19.30:

Revijalni pregled (Anton Podbevšek). 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Prensos iz Beograda. 22.00: Cas, poročila, harmonika solo, g. Breznik.

Petek, 14. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 18.00: Onstran Gorjancev (Vladimir Regally). 18.20: Plošče. 19.00: Primorska ura. 19.20: Proboj solunske fron- te. 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Saksofon solo, Miloš Zihler. Vmes poje gđc. Ivica Cankarjeva operetne pesmi. 21.00: Ravel: Le tombeau de Couperin (plošče). 21.20: Ženski tercet Stritar. 22.00: Cas, poročila. 22.15: Tamburaški orkester.

Sobota, 15. septembra.

12.15: Plošče. 12.50: Poročila. 13.00: Cas, plošče. 18.00: Plošče. 18.30: Slike iz narave (Joža Herfort). 18.50: Radijski orkester. 19.10: Lepote naše domovine in naša turistika. 19.30: Zabavni feljtoni (Niko Pirnat). 19.50: Cas, jedilni list. 20.00: Dva harmonikarja v boju med se- boj. 20.45: Gđc. Tinka Novakova poje slovanske pesmi. 21.15: Radijski orkester.

— Tekstilna šola. V prvi letnik držav- ne tektilne šole se je prijavilo nad 60 kandidatov. Izmed teh jih je z uspehom prestalo sprejemni izpit 41, sprejetih pa je bilo le 21. Ostalih 20, ki so tudi položili izpit, bo sprejetih v šolo drugo leto, ako bodo do tedaj uspešno prakticirali v kaki tekstilni tovarni, najboljše tiskalci. Veliko zanimanje za šolo priča o važnosti in po- membosti šole za naše tekstilno indu- strijo.

— Poroka. Jutri se poročita gđc. Al- binca Jazbecova, hčerka uglednega kranjskega trgovca in znani ljubljanski trgovec in tovarnar g. Josip Olup. Ce- stitamo!

— Tombola in birma. Prihodnji nede- ljo bosta v Kranju tombola in birma. — Oposrjamo na današnji oglas za tombolo, kjer je tudi slika glavnega dobitka, ele- gantnega avtomobila najmoderneje in najelegantnejše linije. Avtomobil je fran- coske znamke Citroen in je stal 62.500 Din. Razstavljeno bo poleg drugih krasnih dobikov v razstavnem paviljonu na Glav- nem trgu. Naši trgovci se tudi vsestransko pripravljajo za birmo. Vse izložbe so aranžirane za to priložnost. Zlasti so lepe izložbe modne trgovine Adamič in sta- tarske trgovine Rangus.

Kranjske občinske zadeve

Osmutek za bodoče osnovnošolsko poslopje. — Vprašanje kopalšča in drugo

Kranj, 6. septembra.

Včeraj ob 18. uri se je vršila seja občins- kega sveta, ki ji je prisostvoval tudi sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin. Po otvoritvi seje je g. župan Ciril Pirce omenil zasluge pokojnega profesorja in bivšega občinskega odbornika Franca Watzla, ki je bil pri- ljubljen v vseh krogih. Spomin pokojnega vzornega vzgojitelja mladine so počastili vsi navzoči odborniki. Župan in občinski odbor se bosta udeležila 15. septembra pri- boda škofa. Sresko načelstvo je zavrnilo popolnoma neutemeljeno zahtevo odbo- rnika g. Rudolfa Jegliča, naj odstopita gosp. Rici Mayr in g. Ignac Majnik iz občinskega odbora, češ da sta občinska dobavitelja; prvi je imel svoj čas v njem občinski ri- bolov v Kokri, drugi pa je nekaj časa brez- plačno nadomestoval obolelega šoferja g. Troha. Na dopis banske uprave sta se iz- volila v disciplinsko sodišče za občinske uslužbence prvi sreskem načelstvu davčni inšpektor g. Josip Tajnik in namestnik g. Lovro Rebolj. Opozicija se je vzdržala glasovanja.

V odbor Dijaške kuhinje je izvolil ob- činski odbor svetnika g. Gregorca, g. Col- narja in g. Majnika, revizorja pa sta gosp.

Tajnik in g. Prah. Mlekarska zadruga iz Nakla se je pritožila radi pobiranja dav- ščin na blagovni promet, ki jih občina po zakonu upravičeno pobira, zlasti sedaj, ko se je povečal avtomobilski promet. Občins- ki odbor svojega sklepa ne bo razveljavil. Način pobiranja, kakor se prakticira sedaj, ima zlasti namen, da se uvede v posel lju- di, ki jih bo občina potrebovala potem, če bo banska uprava dovolila pobiranje troša- rine na blagovni promet. Od poljskih pri- delkov se davščina ne pobira; pač pa mo- rajo plačati mlekarske zadruge, ki z mle- kom trgujejo. Seveda je naravnost čudna zahteva naklske zadruge, naj ji občina vr- ne vsoto, ki jo je že morala izdati v ta namen. Ta vsota znaša smešnih 8 Din. Ta malenkostna davščina se pobira v korist osnovnošolskega fonda in vendar so zoper njo prav oni gospodje, ki se imajo za naj- večje prijatelje bodoče osnovne šole. Ta davščina prinese vsak dan okrog 100 Din. Če odstojemo rezižjo, zneso to letno 30 do 40 tisoč dinarjev.

V imenu osnovnošolskega odbeka je prebral tovarnar g. Adolf Prah poročilo višjega gradbenega svetnika gosp. ing. F. Emra. Banska uprava je izdelala nov osnu-

tek za bodočo osnovnošolsko poslopje. No- va stavba bo imela dve nadstropji in se bo gradila v treh etapah. Prva etapa bo obse- gala doško, druga dekliško šolo, tretja pa telovadnico. Osmutek g. ing. Navinska je baza za napravo končnih načrtov. Najpo- znejše spomladi naj bi se začelo z zgradbo južnega krila, ki bo tako veliko, da se bo- sta nemestili v njem oba šola. Šola bo ime- la dve letni telovadišči, za deklice in deč- ke. Zgradila se bo tudi vila za oba šolska upravitelja. V prvi etapi se bo zgradilo 18 učnih sob poleg vseh drugih najpotrebnej- ših prostorov. Zazidana ploskev bo obsega- la 2480 kv. m in bo stalo vse skupaj Din 2.610.000. S to vsoto se bo absolutno izha- jevalo. Po sklepu občinskega odbora se bodo razpisala dela načrtov za celotno poslopje in proračun za prvo etapo. Občinske dokla- de se radi gradnje novega poslopja nika- kor ne čemo zvišale. Zadeva načrtov pa mora biti čim prej rešena, predno se prič- ne o čem drugem razmišljati.

V imenu kopalšijskega odbeka je predla- gal direktor g. Ivana Košnik, naj se za bo- doče kopalšiče dokupi še 472 kv. m po 22 Din za kvadratni meter. Ge. Ažmanovi naj se plača tudi za cvetličnjak, ki stoji na tem delu zemljišča 15.000 Din. G. dr. Su- hadolniku je občina plačala za zemljišče v dveh obrokih že 90.000 Din. zadnji ob- rok 50.000 Din bo plačala ta mesec. Vsi stroški za izkop in aplanacijo so stali ob-

Iz dežele šeherezad

V Perziji so posebno v časteh javna kopališča, kjer se sklepajo nova prijateljstva in tudi zakonske zveze

Perzija, dežela šeherezad in pravljic iz »Tisoč in ene noči«, je tudi dežela tisočih kopališč, čijh kult igra zlasti v življenju perzijske žene ne samo prijetno, temveč tudi socialno važno vlogo. Ibi v kopališče pomeni za perzijsko ženo skoraj isto kakor za evropsko iti na ples ali v gledališče. Predno gre perzijska žena v kopališče, zavije v salon lepote, kjer si da pobarvati lase, masirajo telo, izgladijo nohte na rokah in nogah itd. Ko si izbere še primerno obleko, krene v kopališče, služabnice pa neso pred njo razne poslastice, dišave, olja, brisače in kopalne plašče. Perzijske žene se kopljejo navadno sredi popoldneva.

Perzijski šah Riza Khan

Kopališča so v Perziji vedno opremljena zelo razkošno, okrog njih so pa krasni vrtovi s košatimi cipresami in vitkimi topoli. Skozi glavna vrata se pride v veliko vežo z obokano kupolo in dalje v drugo prostrano sobo, nekakšno oblačilnico. Tu močno diši po človeških telesih, perilu, slaščicah in poslasticah, seveda pa tudi po kozmetičnih sredstvih in parfumi. Sredi veže sedi med nešteti blazinicami po turško stara dama z zastritim obrazom. To je blagajničarka, ki neprestano plete neskončne nogavice, vmes pa pije črno kavo in je najvažnejša osebnost kopališča.

Dvorana za slačenje je okrogla, razdeljena v slačnice, kjer stoji klopica s blazinicami. Sredi dvorane stoji krasna posoda z zlatimi ribicami. Kakor kupola v veži, je tudi strop te dvorane iz prozornega stekla, da se prelivajo solnčni žarki v mavričnih barvah. Dame se slačijo zelo koketno, da kažejo drugim šeherezadinim sestram svoje čare, vzbujajo pa tudi ljubosumnost in zavist. Ko je šeherezada slečena, jo zavije služabnica v krasen kopalni plašč, ves prepojen s parfumi, ki ga ima dotična dama najraje. Največje veselje pa vlada v kopalnici sami, kjer perzijske žene rajajo in čofotajo po azurni vodi, kakor razposajena dekleta.

V kopališčih se sklepajo nova prijateljstva in kujejo intrige, ki imajo pogosto odmev tudi v političnem življenju. Tu si izbirajo mamice tudi žene za svoje sinove. Mati za ženitev godnega sina povabi popoldne v kopališče damo, čije hči ji je všeč. K nji pošlje zaupanja vredno prijateljico, vendar se dami pri srečanju najprej čudita temu »naključju«, končno pa odideta v posebno prostorno kabino, opremljeno nalašč za take prilike. Skrbna mamica si lahko tu kritično ogleda vso lepoto bodoče snah, obenem pa lahko presodi njen značaj in izobrazbo, kar seveda ne gre brez medsebojnih izrazov in poklonov orientalske vljudnosti. Preizkušnja traja več ur in veškrat se tudi ponovi. Če izpade slabo, ni s tem ugled dotičnega dekleta prav nič prizadet. Če se pa sklene zakonska zveza, prideže že tretjega dne v kopališču sijajno pojedino.

Blagajničarka in druge uslužbenke v kopališču ne opravljajo samo svojega običajnega dela, kakor pri nas, temveč so jim poverjene tudi kočljive naloge. Vse niti intrig so v njihovih rokah, vsaka nova zakonska zveza mora računati z njimi, spoznajo se pa tudi na zdravila, na okultizem in na sredstva proti nesrečni ljubezni, proti neplodnosti itd. Perzijske žene ostanejo v kopališču do osmih zvečer, ko zažari na tisoče luči v vseh barvah, da je podobno kopališče pravljični palači iz »Tisoč in ene noči«. Vstopnina se plača šele pri odhodu in tu nadomestuje blagajničarka tisk in radio, saj so ji znane vse spletke in novice mesta.

Inteligenca psa

V hamburškem listu »Erfindungen und Fortschritt« obravnava dr. E. Sarris vprašanje, v koliko morejo psi razumeti njim namenjene besede. Učenjak si je zastavil tri vprašanja. Prvo, ali pes razume besedo, če je izgovorjena vedno v istih okolišninah, ali tudi tedaj, če se te okoliščine izpremenijo. Drugo, ali veže pes pomen besede z edino predstavo, s predmetom, odnosno ali zna dojemati in združiti ta pomen tudi z drugimi predmeti. In končno, moremo li »duševno« obzorje psa z učenjem in dresiranjem razširiti in do katere meje.

Kar se tiče prvega vprašanja, se je dr. Sarris na mnogih poskusih z živalmi prepričal, da razume pes v vseh okolišninah besedo, čim se je navadil na njo. Dojema torej ne samo zvok glasu, temveč tudi vezavo posrednih zlogov. Pes razume besedo ne glede na to, ali jo izgovori moški ali ženska, njegov gospodar ali tuj človek, v začetku stavka, v sredini ali na koncu, skrito v prozi, pesmi ali v pravljici, in sicer ne samo v nemški pesmi, katere je bil pes vajen, temveč tudi v pesmi v drugih jezikih.

Pri proučevanju drugega vprašanja se je izkazalo, da je pes zmožen zelo širokega dojemanja. Tako je bil naučen na povelje »sedi na stol« skočiti in sedeti na pručico v laboratoriju. Odvedli so ga v stanovanje, kjer so stali različni stoli. Ko je prvič zaslišal znano povelje, je sedel na tistega, ki je bil najbolj podoben pručici v laboratoriju. Pručico so odnesli in zapovedali psu, naj sede na stol. Nekaj časa je iskal odnošeno pručico, potem si je pa izbral stol, za njim naslanjaj in končno divan. Na mizo pa ni hotel skočiti, treba mu je bilo zapovedati, naj sede

na mizo.

Tudi na tretje vprašanje se je dalo odgovoriti trdno. Pri pravilni vzgoji se dajo »duševne« lastnosti psa znatno razširiti. To vprašanje ceni dr. Sarris najbolj in trdi, da moramo pri dresiranju psa na to vedno misliti. Psa ne smemo dresirati tako, kakor papigo ali opico, z njim moramo ravnati kakor z razumnim bitjem. To zahteva morda več potrpežljivosti ali dela, toda pes ne bo reagiral na naša povelja avtomatično, temveč bo razmišljal o tem, zakaj jih je dobil, in izpolnjeval jih bo z veseljem. Dober pes ni samo najzvestejši prijatelj človeku, njegova inteligenca ima lahko za nas v kritičnem trenutku neprecenljivo vrednost.

Vihravo žensko srce

V San Leandru v Kaliforniji se je moral zagovarjati pred sodiščem občinski uradnik Judson Duke, ker je ustrelil ljubčka svoje lepe žene Ilsa, 23-letnega Lamana Holligsheda. Obtoženi moč je pred sodiščem izjavil, da mu je potisnilo morilno orodje v roke pismo, ki v njem zaljubljeni fant naziva njegovo ženo »moja oboževana žena«. Romantični zaljubljenec, ki je morda bolj grešil s peresom, nego z dejanjem, se je preselil na drugi svet s kroglo v glavi, ljubosumni moč, samozavni sodnik, je pa moral stopiti pred strogega sodnika.

Zdaj pa pride presenetljiva rešitev življenja, extempore vedno izpremenljivega ženskega srca. Lepa Ilsa, ki se ji zdi tragično možovo dejanje kot junaško ravnanje dramatično zavozljanega zakonskega življenja, je pred sodiščem izjavila, da ljubi svojega pogumnega moža in ga hoče rešiti iz rok pravice s tem, da v polni meri in skesano prizna svojo krivdo.

— Tristo Zuluakrov! Kaj ste zno-reli!

— Nor bi bil, če bi si v tem položaju ne izprosil od vas poljubčka. Toda če vam moj pogoj ni po volji, pa z bogom...

— Počakajte!

— Kaj še želite od mene?

— Moj stric Joel se je odpejal s svojim avtom naprej. Požurite se, prosim, za njim v vas in recite mu, naj mi pošlje sem mehanika.

— Zgodilo se bo, gospodična. Upam, da vas še najde živo. Iz najbližje vasi bo rabil do tu najmanj eno noč in en dan, a v tem kraju kar mnogo šakalov in levov.

— To je laž! Vasica mora biti blizu. A na obali so nam povedali, da so bili šakali in levi tu že davno iztrebljeni.

— Hm. To zatrjujejo ti vsakemu, da bi se turistu ne bali.

— Poberite se mi izpred oči, predrznež!

— Lahko noč, gospodična. In pazite na divje zveri! — je zaklical Allan in pognal svoj avto.

Cez pol ure je legel na zemljo

Moderni papež

V zgodovini papežev bo Pij XI. nedvomno na prvem mestu kot napreden, moderen papež. V naukih in obredih cerkve ni izprememb, toda papež Pij XI. se ne zapira kakor mnogi njegovi predniki napredku ter pridobivam znanosti in tehnike. Vedno in povsod, kjer se da napredek vsaj deloma združiti z visokim položajem papeža, ga Pij XI. v polni meri priznava in koraka po svojih močeh z duhom časa. Svoje nazore je izrazil takoj po izvolitvi, ko je podelil rimskemu narodu blagoslov iz zunanje lože cerkve sv. Petra in isto je ponovil tudi teden dni pozneje pri kronanju. V februarju 1929 je prišlo do najpomembnejšega dogodka papeškega pontifikata, podpisana je bila pogodba z italijansko državo, s katero se je papež odrekli stari tradiciji iz leta 1871. To priključilo je porabi papež Pij XI., da se je udeležil procesije na Trgu sv. Petra, česar Rim še od l. 1871 ni doživel.

Papež Pij XI. je tudi prvi papež, ki je sprejel novinarje. Ker se zelo zanima za znanost in tehniko, se je sprijaznil z zvočnim filmom in radijem ter je znal te moderne pridobitve izkoristiti za svoje duševno delo. Večkrat je govoril pred mikrofonom in dovolil je tudi prenos cerkvenih svečanosti pri otvoritvi Svetih vrat v začetku svetega leta. Znano je tudi, da se je dal filmati. Ameriška in italijanska filmska družba sta filmali ves Vatikan in na slikah vidimo tudi papeža. Tudi papežev glas so ujeli na gramofonske plošče.

Papež Pij XI. je nedvomno prvi papež, ki se ne čuti jetnika v Vatikanu. Leta 1929 je posejil baziliko sv. Janeza, ki mu je kot rimskemu škofu posebno pri srcu. Tudi zadnja papeževa pot v Castel Gandolfo priča, da se hoče otresti starih, okostenelih običajev. Papež Pij XI. velja po pravici za pionirja znanosti in napredka v tradicionalnem Vatikanu. In zopet znova se kaže, kako gre napredek svojo pot, kako prodira tudi v stare, na prvi pogled nedostopne trdnjave. Ni morda samo naključje, da je končno zasedel papeški prestol mož, ki kaže polno razumevanje za znanost in napredek tehnike. Čas sam ga je zahteval.

Druga največja zvezdarna

Graditev nove velike zvezdarne v južnovzhodnem Texasu na Davisovih gorah je že tako napredovala, da so se že lotili prevoza opazovalne kupole. Izdelali so jo 2500 km od sedeža zvezdarne v clevelandskih zvezdarnah. Nedavno so jo v Clevelandu sestavili, da bi jo mogli preizkusiti, zdaj so jo poslali v Texas. Kupola obstoja iz dvojnih sten, da bo dobro zavarovana daljnogled v nji pred izpremembami toplotne. Narejena je na poseben način, da potres ne bo mogel škodovati daljnogledu. Pri vsej njeni ogromni teži zadostuje motor z 2 HP, da vso obrača in do širine 5 m odpira daljnogled proti nebu.

Daljnogled, ki se zanj 85 palcev debelo zrcalo že hladi v steklarni, bo po končni montaži drugi največji daljnogled sveta, dokler ne bo izdelan še več.

mrak. Kmalu je zagnala puščavo gosta tema. Dorothy Joelova je sedela v svojem avtu in kadila neprestano kakor tovarna v polnem obratu. Opuščila je bila poskuse popraviti motor; zanašala se je, da mora vsak čas prišpeti stric, in zato je bila povsem mirna.

Naenkrat je pa nekje blizu zatulil šakal. Dorothy je zadržala in si s tlečo cigareto opekla prstke z lepo negovanimi nohti. Kar je zatulil šakal drugi in njegovo zatelo tulenje je strahotno odjeknilo v temno noč. Naenkrat ga je pa prekinilo strašno rovenje kralja pustinja. Bil je najbrž mlad lev in biti je moral zelo daleč, toda bil je brez dvoma lev.

Šakal je zatulil tretjič, potem je pa njegov strahotni glas ugasnil in prešel v otožno hropenje. In že je močno rovenje naznanilo, da je postal šibkejši po zakonu narave žrtev močnejšega. Kmalu se je oglašil drugi šakal in odgovorilo mu je bojno rovenje krvočelnega leva. Strahotni glasovi pustinja so se začeli razlegati zdaj od leve, zdaj od desne, zdaj od blizu, zdaj od daleč. Mrtvaški pot je obilil čelo svetlo-lase Dorothy in groza je paralizirala

ji daljnogled s 200 palcev debelim steklom. To zrcalo sicer še izdelujejo, toda steklo se bo obhajalo še štiri leta. Do takrat bo pa Macdonaldova zvezdarna na Davisovih gorah še vedno zasenčena po zvezdarni na Wilsonovi gori v Kaliforniji, čije 100 palcev debelo zrcalo je zdaj najboljše poročevalce o skrivnostih vesolja.

Spomenik francoskim vojakom

V Nomeny v Franciji so postavili ta spomenik vojakom, padlim v avgustu 1914, ko je bila ustanovljena velika nemška ofenziva in pa 70 civilistom, žrtvam nemške soldateske

Plače v ameriški filmski industriji

Da so filmski igralci in igralkice dobro plačani, je splošno znano, in znano je tudi, da se gledališkim igralcem z redkimi izjemami, in sicer samo v svetovnih mestih, niti sanjati ne more o tako lepem dohodku. Vendar pa človeka preseneti, ko sliši kako ogromne plače imajo ti izvoljenci zlasti v ameriški filmski industriji.

Najvišja plača, ki je bila lani izplačana v ameriški filmski industriji, je znašala 250.000 dolarjev, ali v našem denarju blizu 10.000.000. To je bila plača Grete Garbo. Najvišja plača režiserja je dosegla 125.000 dolarjev, najvišja plača libretista 75.000, skladatelja pa 45.000 dolarjev. Lani je imelo v ameriški filmski industriji nad 12.000 dolarjev letne plače 782 uslužbenec, nad 50.000 dolarjev 102, nad 100.000 dolarjev pa 62. Iz tega se vidi, kako dobro gre še vedno filmski industriji navzlic gospodarski krizi, ki vedno bolj izpodriva korenine drugim panogam industrije.

— Papa, jaz te nočem povabiti na svojo svatbo.
— Zakaj pa ne?
— Ker me tudi ti nisi povabil na svojo.

Pameten vajenec

Mojster novemu vajencu: »Sprejemem te, toda letos ne dobiš nobene plače, čez leto dni boš pa že dobival nekaj.«
»Dobro, gospod mojster, pa pridem čez leto dni.«

njene krasne ude. Končno je utihnila strahotna simfonija glasov krvočelnih zveri. Čisto blizu se je veselo oglašila avtomobilska hupa in ognjeni meč je presekla črni plašč noči.

— Halo! — je zaklical prisrčen možki glas.

— Halo! — je zajecjala od groze napoli mrtva Dorothy v odgovor. — Si ti, striček?

— Ne, jaz sem: predrzni Zuluakfer! — je odgovoril energičen glas. — Nisem vas mogel pustiti same vso noč na samem s temi zvermi. Hop, skočite hitro v moj avto, da ne bo prepozno!

Urno je zlezla Dorothy iz svoje šest-sedežne timuzine in drhteč od strahu je padla v naročje Allanu, ki jo je odnesel v svoj avto. Potem je pa zdrvel avto v izdajalsko noč.

— Kako to, da si postal naenkrat tako hripav, dragec? — je vprašala Dorothy po desetem poljubu skrbno. — Pa se vendar nisi prehladil?

— Ne, — je odgovoril junak, — toda poslušaj ti enkrat tuliti skoraj celo uro kot šakal vmes pa rjoveti kot lev, pa boš videla, da boš še bolj hripava.

Knjige na vago

Argentinsko literarno društvo se je zgrozilo nad početjem nekega bonarenškega knjigotrdca, ki je sklenil izprazniti svoje zaloge in je začel prodajati v ta namen klasična in moderna dela po pet centavov za funt. Prodajanje knjig na vago je pač redek pojav. Kupčije gredo zelo dobro. Literarno društvo pravi, da je najhujša žalitev literarnega sveta in argentinske kulture, če more kupec v knjigarni kupiti »funt Shakespearea in pol funta Cervantesa«. Končno bi lahko še zahteval, naj mu stisnejo v žep pol funta Al Capona.

Navzlic protestu literarnih društev pa prodaja knjigarna knjige na vago brez vsakih ovir. Le tu pa tam se zgodi, da protestira pesnik ali pisatelj, ko vidi na lastne oči, kako gredo njegova dela na vago kakor krompir.

— Kje je tiger?

Iz Kamnika

— Naši mestni godbi in njenemu kapelniku g. Umanu moramo ob zaključku letošnjih promenadeh koncertov izraziti veliko priznanje. Pred tremi leti smo se najemali za promenade koncerte tuje godbe in ledajal pa to čudno vstote. Občinski delovodja g. Jan Uman pa je sopes otvili našo mestno godbo, ki se je pod njegovim vodstvom povzpela na tako višino, da zavzema brez dvoma eno prvih mest na deželi. Za promenade koncerte so naši godbeniki pokazali veliko poštovanost in žrtvovani mnogo časa, saj jih je komaj četrtilina iz Kamnika, ostali pa so iz Godiča, Krčja, Volčjevega potoka in celo iz Komende, odkoder so morali po večkrat na teden v Kamnik k vajam in koncertom. Vsa čast njihovi poštovanosti!

— Kamniški sportniki bodo jutri gostovali v Logatcu, kamor se bodo odpeljali s avtomobilom, v katerem je še dovolj prostora za vnete »drugarje«.

— Otroke v sokolske vrste. Kamniški Sokol vabi starše, da ob začetku šolskega leta vpišejo svoje otroke v Sokola. Vpisovanje bo v soboto in v nedeljo od 10. do 12. v bralni sobi Narodne štitalnice, kjer naj se strni vsa glasla.

— Društvo poštnjakov. Naša vest o častivrednem »Društvu poštnjakov« je vzbudila veliko pozornost in meščani so zelo radovedni, kdo so vneti člani tega društva. Kljub polzvedovanju pa še niso mogli ugotoviti nobenega člana tega čudnega društva, ki si je nadelo ime poštnostni. Pa na nepošten način pošilja ljudem pisma in skuša nekatere naše meščane spraviti v slabo luč. Kakor vse kaže, se bo na to čudno društvo prišla zanimati tudi oblast.

Iz Laškega

— Pregled mor in ulež bo v Laškem 24. in 25. t. m. od 8. do 12. ure 24. septembra, poleg tega tudi še od 14. do 17. ure in sicer v pritličju gostilne Benedek (vhod s Trga ujedinitelja). Zaradi sorazmerne razviritve se bo vršil 24. septembra dopolnje za občino Laško, popoldne za občino Sv. Krištof in 25. septembra pa za občino Marjagradec ter ev. za zamudnike prvoimenovanih dveh občin. Temu ponovnemu pregledovanju se morajo odzvati razen trgovcev tudi branjevi, lastniki mlatnic, ekonomski kakor tudi privatniki, ki s svojimi merili kupujejo ali prodajajo lasten izdelek. Prizadej se opozarjajo, da se sprejemajo na pregled in žigosanje tudi konve, ki pa se smejo za javen promet le tedaj uporabljati, ako odgovarjajo merilnim pravilom.

— Osebnost. Železniški pripravnik Lenard Leon je premeščen s tukajšnje stanice na postajo Raket.

— Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra smo praznovali na slovesen način. Pri slovesni službi božji so bili navzoči zastopniki uradov, društev in korporacij ter mnogobrojno občinstvo. Hise so bile okrašene z zastavami in praznično razpoloženje je vladalo v mestu, pa tudi v okolici.

— Tujska sezona, ki se običajno konča s pričetkom šolskega leta, se je v Laškem pravno nasprotno poživela. Topli solnčni žarki so namreč na novo privabili številne letoviščarje in ako barometer ne laže, imamo pričakovati trajno ugodno vreme in temu primerno tudi podaljšanje tujske sezone do pozne jeseni.

— Sokolska prireditve na Mali šmaren obeta, da bo ena najlepših letošnjih sezon. Priprave za sokolski praznik so končane. Prireditve je še posebno pomembna, ker je z njo združena spominška proslava 15letnice obstoja društva ter obletnica otvoritve Sokolskega doma v Laškem. Pri tej priliki bo tudi slovesna otvoritev pravkar dograjenega letnega telovadišča, ki je eno najmodernejših letnih telovadišč. Prepričani smo, da se bodo prijatelji Sokola iz Laškega polnoštevilno odzvali klicu Sokola: Jutri na svidenje v Laškem!

Strupeni Voltaire.

Rousseau je pokazal nekoč Voltairu svojo »Odo potomstvu«.

— Zdi se mi, — je dejal Voltaire smeje, — da vaša oda ne bo prišla na pravi naslov.

Idila v Sahari

Josef A. Parcifal Allan, inženjer transsaharske železnice, se je vračal zvečer s svojim starim, predpotopnim Fordom iz delavnice, ko je zagledal dobre tri kilometre od stanice velik, krasen avtomobil, ki je bil očividno običajen v pesku.

Na stopnici krasnega avtomobila je sedela lepa svetlolaska, prste je imela vse umazane od olja in srdito je preklinjala usodo.

— Halo! — je zaklical Allan veselo. — Avtomobil se je vam malo pokvaril, a?

— Motite se: pravkar sem južmala.

— O, torej... dober tek!

Potem je Allan mirno pognal motor in se počasi oddaljeval.

— Hola, hej! — je zaklicala dekle za njim, — kaj res ne veste, kako naj se vede gentlemanu napram dami?

— Ne čudite se; predolgo že živim tu, v puščavi sem prebil že dolga leta.

— Zlezite končno iz te svoje barke in pomagajte mi.

— Dobro, toda opozarjam vas, da mi morate takoj izplačati predujem: poljubček.

Višek živahnega vrvenja na velesejmu

Ljubljana, 7. septembra.

Srečno roko je imela letos uprava našega velesejma, tembolj ker smo dobili izjemoma po dolgem doživetju še lepo vreme. Še noben naš velesejem menda ni bil združen s tako obsežnim in zanimivim drugim prireditvami, kakor je letošnji in zato ni čuda, da je tudi obisk tako velik. Iz vseh krajev države, pa tudi iz inozemstva se zbirajo te dni v Ljubljani gostje, ki seveda prav radi pohite tudi na velesejem, da vidijo to našo bogato revijo kulturnega prizadevanja. Jutri in v nedeljo bo doseglo vse dni živahno vrvenje na sejmistični višek, vse kaže, da bo poset zadnja dva dneva izredno velik. Vsem, ki še niso videli letošnje jesenske prireditve našega velesejma, priporočamo in svetujemo, da si jo ogledajo jutri in v nedeljo.

Danes dopoldne si je ogledal naš velesejem ministrski svetnik in ravnatelj Slovenskega zavoda v Pragi g. Alois Stangler s soprogo. Prijetno je bil presenečen, ko je videl krasno razstavo. G. Stangler je znan strokovnjak za mednarodne pogodbe.

Ker je zanimanje za vzorno ribarsko razstavo zelo veliko, je Zveza ribarskih društev sklenila podaljšati jo preko velesejskih dni, tako da si jo bodo lahko ogledale tudi šole pod vodstvom profesorjev in učiteljev.

Vidimo torej, da je tudi letošnjemu velesejmu kljub težkim časom v polni meri zagotovljen uspeh, kar nam naj bo obenem svarilo, da ne kaže cepiti naših moči. Zgodnje čase smo imeli namreč več primerov, da so naši vrli obrtniki prirejali razstave v manjšem obsegu, omejene na poedine kraje. Kakor je to na eni strani simpatičen pojav, saj moramo pozdraviti vsako delo za napredek in povzdigo našega gospodarstva, tako se moramo na drugi strani vprašati, ali je res treba cepiti moči tam, kjer je sloga najbolj potrebna. Izven vsakega dvoma je, da nikjer ne more doseči razstavljalec tako velikega uspeha, kakor na velesejmu, saj tudi nikjer nima na razpolago tako velikega in preizkušene aparata za organizacijo in propagando, kakor ga ima tu.

Izprehod po razstavi naših hranilnic

Kaj le morejo razstaviti na velesejmu hranilnice — sem se vprašal, ko sem opazil med seznanom razstavljati hranilniško razstavo. Ribarska, lovška, glasbena, pasja itd., pri teh ti pove že naslov, kaj se razstavlja. A hranilnice? Svojihih jih ne bodo razstavile, stroja, ki dela denar, tudi ne, ker pridejo sicer v konflikt z Narodno banko. Da zadovoljim svojo radovednost, stopim v N paviljon, kamor vabi hranilniška razstava, ena izmed onih, ki ne pobira posebne vstopnine. Ne smeš pa pričakovati, da delijo tam brezplačno kavo ali zastojne hranilne knjižice. Razstava je namreč resnemu študiju za ozdravljenje krize.

Koj pri vstopu je miza. Ves dan se vrtili čez si jo natančno ogledaš, imaš točen recept za popolno ozdravljenje krize. Na mizi tvori središče hranilnica, iz katere od našega denarja — posojilo; uradnik, kmet in obrtnik, da se zdijo hiše, nakupijo orodje, povečajo obrt. Zaposlili bodo z zidavo veliko število brezposelnih delavcev, zaposlili bodo obrtnike. Iz delavčevih zaslužkov bo plačan pek, mesar, trgovec in zelenjadarica. Ti zopet naložijo del teh prejemkov kot prihranek v hranilnico. Prične krogotok denarja vnovič: nova posojila omogočajo gradnjo novih hiš, zaposlitev novih delavcev, nove dohodke in nove prihranke. Ugotoviti moraš, da bi bilo pri tem načinu kroženja denarja vsem dobro, če ne bi vsila na steni slika z negativco, ki ovira ta idealni krogotok denarja. Ker pa ima negativca luknjo, čitaš spodaj: ali šte, diš tudi ti še tako brez obresti in brez varnosti.

Poleg te negativce se sprejeha s prepadnim obrazom po cesti v sami srajci gospod, ki so ga izropali in stekli roparji, kar je nosil ves iz hranilnice dvignjen denar vedno pri sebi. Poleg tega srajčnika se sklanja tat nad pravkar izkopanim loncem denarja, ki ga je zakopal kmet, potem ko ga je bil dvignil iz hranilnice. Nič bolj se ne godi tretjemu, ki preševa zvečer na postelji denar, spravljen v nogavici, izpod postelje pa se reži tat in čaka da nogavica zaspi. Četrta tak nesrečni mora na opazovalni oddelek. Imel je čez poletje denar spravljen v peči, pa je po naključju nekdo vrzel vanjo vžgalico in — mesto premoženja, pepel. Zanimaj sem se, kako so uporabile hranilnice zaupane jim vloge. Vljudni in zgovorni dr. Murko mi razkazuje zemljevid raznih okrajev naše domovine, na katerih predstavljajo posamezne zataknje. Ne igle po eno posojilo, torej po eno hišo zgrajeno s posojilom iz hranilnic. V naši banovini je takih hiš okroglo 30.000 in samo Ljubljana ima s posojili Mestne hranilnice 1800 hiš. Slike ti dalje prikazujejo številne javnih zgradb in obratov, zidanih iz hranilniških posojil, med temi kar 400 šol, 80 vodovodov, 15 elektrarn, toliko bolnic itd., itd. Kako bi izgledala naša Slovenija brez hranilniškega delovanja? Kak zastoj v vsem našem napredku, če ne najde denar iz negativce zopet poti v denarne zavode. Nazorno pa ti po prestatem strahu pokaže tolmach, da imamo med hranilnicami, še tu di častne izjeme z naraščajočimi hranilnimi vlogami. Zbudil naj ta pozitivna razstava v zadnjih par letih zaspi smisel stedenja, saj naraste en sam dinar v 25.

Ponson du Terrail: Lepa židovka

Roman.

— Stopite bliže, — jo je pozval Queyries. — Moram vas predhodno zaščitati. Odgovarjajte na moja vprašanja in nikar se ne upirajte, ker vam ne bo nič pomagalo.

Merotte je zaničljivo zamahnila z roko.

— Ali priznate, da ste živeli pod imenom Merotte v mali hišici v Toudu? — Da.

— Ali priznate, da ste ugrabili in zaprli tu prikučajočo Hermino de Genouilhac? — Na to vprašanje ne morem odgovoriti. Vse, kar vam hočem povedati, je, da se imenujem Merotte.

— Saj vas nisem vprašal, ali priznate, da ste umorili polkovnika Roberta de Cesac. Mi vsi smo bili priče tega groznega prizora.

Po teh besedah se je Merotte hladno ozrla na polkovnikovo truplo.

— Razen tega, — je nadaljeval Queyries, — ste osumljeni, da ste si po krivici prilastili različna imena, med njimi tudi ime baronice de Malvirade. — Lazeta, gospod! — je vzkliznila Merotte srdito. — Ta naslov in ime po pravici pripadata meni.

— Kaj? — je zamrmral Queyries.

— Pravim vam, da to ime po pra-

vici pripada meni, — je nadaljevala stara Merotte, — kajti jaz sem markiza de Beausejour, zakonska žena markiza de Beausejour, bivšega bordeauxskega občinskega odbornika, ki je zdaj žal v umobolnici. In ta markiz de Beausejour je bil tudi grof de Budois, baron de Malvirade in gospodar drugih posestev.

Po teh besedah je kapitan Moussegur naenkrat dvignil glavo in stopil k ženski, ki je trdila o sebi, da je markiza de Beausejour.

— O božja pravičnost! — je zaklical s svečanim glasom.

Vsi so se obrnili k njemu.

— Ta ženska ne laže, gospod državni tožilec, — je nadaljeval kapitan. — Zopet sem jo spoznal navzlic gubam na njenem obrazu in navzlic sivim lasem. Zdaž že vem, zakaj se mi je zdel znana, ko sem jo prvič zagledal. Oh, če bi bil vedel to, kar vem zdaj!

Svečan glas, s katerim je izgovoril te besede, je napravil na prisotne globok vtis.

Vsi so se spogledali in nemo vprašali, kaj bo kapitan še povedal.

— Da, — je nadaljeval kapitan, — ta ženska je markiza de Beausejour, bivša žena bordeauxskega občinskega odbornika. To je postala s sleparijo, toda njen zakon še ni bil razveljavljen. Samo ona je mogla storiti toliko podlosti in zločinov.

Vsi so še vedno molče gledali razburjenega kapitana.

— Ne morete si misliti, kako podla

pečito je možno posamezne postavke pregledno obseči.

Reliefna slika vsakokratnega poslovnega stanja v celoti omogoča vodstvu obrata, da je hitro, temeljito in pregledno poučeno o trenutnem stanju obrata, kakor tudi posameznih oddelkov in da takoj samore izdeta potrebna navodila na podlagi graficne in plastične situacijske slike.

Zastavice na aparatu so nujen opomin in svarilo na vodstvo obrata. Čim več zastavic je izobešenih, tem več nejasnosti in težav je v obratu in potrebna je tem večja

Glasba in glasbena razstava na velesejmu

V paviljonu »J«, prvem na desni strani od glavnega vhoda na velesejski prostor, je našla gostoljubno streho druga slovenska glasbena razstava. Tako, kakršna je bila prva in kakršna je ta druga, si je zamislil in je v glavnem uredil prerojen umrli naš glasbeni učenjak dr. Josip Mantuan. Realizacijo zamisli je izvršila Glasbena Matica. K nji so izdatno pripomogli ravnatelj g. Karel Mahkota, aranžman sta izvršila prof. g. Saša Santel in matični arhivar g. Slavko Koželj, prostore pa, zlasti obsežno in izredno akustično koncertno dvorano, je preuredil inženjer in arhitekt g. Plantner.

Razstava je celi dan polna obiskovalcev. Ona nudi skoro izčrpen vpogled v razvoj slovenske glasbe od prvih njenih početkov do danes. Prav imenitna pa je ideja ljudskih koncertov, ki se vsaki dan vrše v koncertni dvorani in vsakikrat ob istem času, od 1/18. do 1/19. Do zdaj smo slišali orkester in moški zbor »Sloga« pod vodstvom Svetla in Premleca, moški zbor bežigradskega pev. društva, ki ga vodi pevec Godec, koncert orkestra ljubljanske radijske postaje pod odstvom Gruma, solistični koncert Verbičeve, Petroviča in Drmote, pevski zbor frančiškanske cerkve, po imenu Sattnerjev, ki ga sedaj vodi Neffat ter koncert slovenskega vokalnega kvinteta. Kljub dovolj hrupnemu sejmekmu življenju okoli koncertne dvorane se glasbena predvajanja čujejo izvrstno in so koncerti vedno polni zelo hvaležnih poslušalcev.

Glasbena razstava prikazuje v prvih nekaj slovensko narodno pesem v rokopisnih njenih najznamenitejših zapisovalcev. Vidimo načine notacij, rokopisov in harmonizacij n. pr. Kokošarja, Zirovnika, Kramarja, Švikašarja, Deva, Marolta, Tomca itd. Razne priredbe za zbor za samospel, orkester, klavir, citre itd. v rokopisih in v tisku so po številnih pulitih, mi zah in stenah pregledno razvrščene. Tako, da lahko točno zaslediš dobo za dobo. Gremo mimo del Bajuka, Malenška, Gerbiča, dr. Cerina, Kiferla, mimo del nabiralec in prirejevalce, ki sem jih omenil že prej, in še mnogih drugih. Mnogo jih je. Profesor Santel jih je zamogel v umetniško dovršenih portretih zbrati kar 147 slovenskih komponistov. V posebni knjigi vidimo malo, a zelo zanimivo zbirko starih glasbil, n. pr. kmečkih citre, opreklej, pastirski rog piščali. Po večini so to predmeti iz bogatega Sadnikarjevega muzeja. Tu je tudi model situle, na katerem je upodobljena po razlagi dr. Mantuanja glasbena tekma, najstarejši dokument glasbe na naših tleh. Po stenah vise slike z glasbenimi motivi, zlasti iz našega kmečkega življenja, ki jih zna tako mojstri prikazati v prvi vrsti Gaspari. Lepo serijo slik slovenskih narodnih noš je razstavil Santel. Pridemo do gramofonskih plošč in slik pevcev, ki so peli za nje. Tu je slika Završanovega kvarteta, ki je že l. 1910 kot prvi vokalni kvartet pel za gramofon. Blizu vidimo notni stavek Učiti tiskarne s sestavljenimi notnimi tipi, notne plošče, notno litografijo Čemažarja, dalje glasbila domačih izdelovalcev, n. pr. krasne kitare, tamburice itd. Bogdanova (Minka Modic) ter instrumente starejših poklicnih in nepoklicnih graditeljev instrumentov. V okrogli dvorani so v krogu postavljene originalni kipov jugoslovanskih komponistov, kakor stopje pred Glasbeno Matico, sredi pa so zastave naših slovenskih pev. društev. Zanimaja nas razstava starih korinjskih knjig iz frančiškanskega in nunskega samostana, dalje so tu pisma umrlih starejših slov. skladateljev, osnutki za naslovne strani slov. muzikalij, fotografije starih in novih orglov slovenskih orgelskih mojstrov, notne pisave iz različnih stoletij. Po stenah so razvrščeni portreti slov. komponistov v olju ter nekaj njihovih kipov. Pregledno je razstavljena produktivna gledališka glasba s Parmo na čelu, mladinska »asba, v kateri zavzema prvo reproductivno mesto Trboveljski Slavček. Banovinska šola za glasbila (vodja prizna-

opremnost in takojšnja pomoč.

Sele v zadnjih letih so tudi širši krogi spoznali izredno važnost budžetne kontrole. Zavod na racionalizacijo je razpravljal o tem problemu julija 1930 na konferenci v Zenevi v prisotnosti 197 delegatov iz vsega sveta. Vse na tej konferenci imenene pobude, osnutke in grafične predstave združujejo v jasni in priročni obliki opisani aparat, ki so patentirani v vseh kulturnih državah.

Zaželjeno je bilo samo, da se v interesu boljše in srednjeje ureditve gospodarstva pravočasno in izdatno poslužimo »Budget-kontrolnega aparata« ter »Bilančno in poslovno-gospodarskega analizatorja«.

ni strokovnjak Miha Mušič) razstavlja krasno izdelane violine in druga glasbila, vidimo doma izdelane strune in kolofonije, violine amaterjev, n. pr. patente Iv. Karla Sincina, Mastnaka in gošli starejših izdelovalcev glasbil. Vsa ta lepa zbirka nam dokazuje, da se bomo v nekaj letih prav lahko emancipirali od tujezemskega uvoza glasbil. Po stenah vise pregledni podatki (po dr. Mantuanju) iz slov. glasbene zgodovine, statistike naših glasbenih šol, ki kažejo razveseljiv in čimdalje večji razmah. Pred koncertno dvorano so razstavljene tudi harmoniji in klavirji, klavirke mehanike izdelovalce Varbineka (Ljubljana), Kacna (Domžale), Transteta (Medvode) itd. V koncertni dvorani visi še šest portretov plakanega stila komponistov Galusa-Petelina, Mihevcva, Hajdriha, Foeisterja, Deva in Kladnika, ki jih je umetniško dovršeno narisal prof. Mirko Subic.

Tako sem, mislim, bežno omenil skoro vse, kar nam nudi glasbena razstava. Obiskati in si jo temeljito ogledati mora vsak slovenski inteligent in spoznal bo, da je lahko ponosen na glasbeno delo svojih rojakov.

Iz Maribora

— Nova gradbena dovoljenja. Mestni svet mariborske občine je imel v torek zvečer pod predsedstvom župana g. dr. Lipolda sejo, na kateri so bila izdana naslednja gradbena dovoljenja: G. Guštinu za novo fasado velike trinatredstopenjske hiše v Vetrinjski ulici, Ivanu Reichmannu za preureditev dvorišnega poslopja pri hiši na Tržaški cesti, Alojziju Hudovernikovi za ograjo pri hiši v Gosposvetski ulici, tvornici »Jugoslavija« za ograjo na Meljski cesti, Francu Božiču za preureditev poslopja v prekaševalnico na Meljski cesti, Pavlu Grubičevu na Aleksandrovi cesti za preureditev izločbenega portala, Mariborski tekstilni tovarni v Mohterjevi ulici za postavitev reklamne table in Ivanu Radariču za visokoprstlino stanovanjsko hišo v Magdalenski ulici. Istočasno je izdal mestni svet uporabna dovoljenja naslednjim: Josipu Požarku za ograjeno visokoprstlino stanovanjsko hišo v kralja Matjaža ulici, Ivanu Lesniku za nadzidano in preurejeno hišo v Taborski ulici, Alojziju Spragerju za napravljeno odprto lopo na dvorišču v Vetrinjski ulici in Josipu Isegu ter Karlu Jeseniku za zgrajeno enonadstropno stanovanjsko hišo v Turnerjevi ulici.

— Nova sezona v »Narodnem gledališču« se prične z oktobrom in so priprave za njo v polnem teku. Za otvoritev pripravila glavni režiser Jože Kovčič učinkovito Shakespearejevo tragedijo »Hamlet«, za katero vlada že sedaj veliko zanimanje. Naslovno vlogo bo igral Vlado Skrbinec, v ostalih vlogah pa nastopijo: Kraljeva, Starčeva, Gorinskova, Furjan, Franjo Kovič, Medren, Harastović, Nakret, Blaž, Gorinec, Grom, Rasberger, Milan Košič, znan po svojem plodonosnem delovanju v Celju, Košta, Verdonik, Standerer in drugi. Poleg tega pripravljajo drama Oskar Wildejevega »Idealnega so-ploga«, v katerem bo igrala glavno vlogo nova članica Sava Severjeva. V glavnih vlogah bodo sodelovali še Starčeva, Grom, Skrbinec in Furjan. Delo režisa Vladimir Skrbinec. Operetno sezono pa bo otvorilo mariborsko Narodno gledališče z melodijozno in nepozabno lepo Leharjevo opereto »Čarjevič«. Razpis abonmana in repertoar na načrt bo te dni objavljen.

— Policijski zapori se polnijo. Policijski zapori dobivajo vedno več gostov. Tridesetim sumljivim in temnim elementom se je v sredo pridružil še 12 arotirancev, in sicer Karl V., ki je osumljen potepušstva, France L., nedovoljenega krošnjarenja, Rikard M. tatvine denarja, Ivan F. zaradi tatvine, Ferdinand V. zaradi splošnega suma, Ludvik S. neobgljivosti, Ivan

L. zaradi splošnega suma, Marija V. zaradi tatvine denarja, Franc R. zaradi tatvine, Anton J. zaradi pijanosti in razgrajanja in Ivana K. potepušstva ter tajne prostitucije.

— S koso ga je skoraj do smrti pobil. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je zgodil v sredo jutraj zverinski zločin, ki se je globoko dojmil vseh tamošnjih prebivalcev. Ko se je jutraj vračal delavec France Zvajker proti Pesnici, mu je prišel nasproti mlad kosec in ga pozval na korajžo. Nič hudega slutiti France pa je obstajneža vprašal, čemu ga izliva. Namestu odgovora pa je kosec v naslednjem trenutku zavil h koso in ga udaril s njo po glavi. Napadeni delavec se je v krvi zgrudil na tla. Poklicali so na pomoč mariborske reševalce, ki so smrtno ranjenega Zvajkera prepeljali v tukajšnjo bolnico. Zdravniki nimajo upanja, da bodo poškodovanca ohranili pri življenju. Napadalec, ki je na averineki način pobil brez vzroka Zvajkera, je zaenkrat ubežal roki pravice.

— Pazite na obleko, tatovi so drzni. Neznan dolgooprstnež je obiskal natakaričo Matildo Ružičevo blizu koroskega kodovora in ji pokradel več svilenih oblek, katere je imela v nezaklenjeni sobi. Odkodovana je za preko 800 Din. Prav tako je drzni tat ukradel poštnemu kontrolorju Ivanu Plautsteinerju iz kuhinje obleko, vredno 1200 Din.

— Veličastna proslava Prestolonaslednikovega rojstnega dne. V četrtek dopoldne so zaplapolale z vseh javnih in zasebnih poslopj državne trobojnice, ki so naznanjale sveto, da je izpolnil naš ljubljani prestolonaslednik Nj. Vis. Peter II. leto. V proslavo tega svječnega dne se je vršila v mariborski stolnici slovenska služba božja. Pred cerkvijo je v dolgih vrstah stalo rojstvo z oddelkom topništva in se je parade udeležil med številnimi višjimi častniki tudi general Hadžić, komandant mesta Maribora. Svečanosti v cerkvi so se udeležili med drugimi tudi župana g. dr. Lipold, sreska načelnika dr. Senekovič in Makar, predstojnik mestne policije g. Radosevič, domači narodni poslanci in številni predstavniki vseh mariborskih gospodarskih in kulturnih organizacij in ustanov. Proslavile pa so prestolonaslednikov rojstni dan tudi vse mariborske šole, katerih predstavniki so se udeležili slovesne službe božje v stolnici. Cerkevne slovesnosti so se vršile tudi v ostalih mariborskih cerkvah.

— Mariborski reševalci za nov rešilni voz. Rešilni oddelek ima v Mariboru mnogo dela. Telefon brni skoraj ves dan in pripet se véasih, da ni na razpolago rešilnega voza, ker so vsi v obratu. Zato je pokrenilo tukajšnje gasilsko in reševalno društvo akcijo za nov rešilni voz. Ustanovili so v ta namen poseben fond. Ta fond se bo prav gotovo zelo povečal s čistim dobičkom velik tradicionalne gasilske veselice, ki se bo vršila v nedeljo 7. oktobra v vseh prostorih gasilskega doma. Tako bo dobilo naše agilno reševalno moštvo v doglednem času nov prepotrebni rešilni voz.

— Vandalizem brez primere. Ze delj časa ima mestna policija opraviti z neverjetno zlobnimi vandali, ki uničujejo napisne table po mestu. Tako so tudi v noči na četrtek najbrž isti storilci razbili veliko preko 1000 Din vredno napisno table Franke Fetičeve, trizerke v Ulci 10. oktobra. V isti noči so isti vandali pomazali s človeškim blatom napisno table advokata dr. Reismana. Storičce je policija že izsledila in bodo prejeli zasluženo kazen. Taki primeri pač niso kulturnemu Mariboru v ponos!

Z Jesenic

— Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra se je na Jesenicah praznoval pravo dostojno. Raz vseh javnih poslopj in mnogih privatnih hiš so vihrale državne trobojnice, v mestni župni cerkvi pa je bila dopoldne slovenska služba božja, katere so se udeležili zastopniki oblasti, državni uradov, občine, gasilci in mladinna meščanske in osnovne šole z učiteljskimi zbori na čelu.

— Lahkotletske tekme sokolcke župe Kranj. Jutri in v nedeljo bomo imeli na igrišču SK Bratstvo na Jesenicah lahkoatletske tekme sok. župe Kranj, ki se jih udeležijo okrog 80 tekmovalcev in tekmovalk. Največ tekmovalcev in tekmovalk je prijavilo Sokolsko društvo Kranj, slede društva Jesenice, Škofja Loka, Radomlje in Koroška Bela — Javornik.

Naročite — čitajte
„LJUBLJANSKI ZVON“

je vsa iz vsega vzravala in kriknila z zamolklim glasom:

— On! — in že se je onesveščena zgrudila.

— Božja pravičnost! — je ponovil kapitan.

— Odnosite to žensko, — je zapovedal namestnik državnega tožilca, — in položite jo v voz, kamor naj sede otrok. Tudi truplo umorjenega polkovnika spravite v voz in odpeljite v trdnjavo Ha.

Vsa povelja so bila takoj izpolnjena. Ti prizori so si sledili z veliko naglico. Nikomur ni preostajalo časa zanimati se za Hermino, ki je opazovala vse to v nemi grozi.

Ko so odnesli polkovnikovo truplo in onesveščeno Merotto, so vsi obstopili mlado dekle in jo tolažili.

— Ah, gospod, bojim se, — je dejala Hermina končno Queyriesu.

— Ničesar se ne bojte, Hermina, — se je oglašil Roland, — saj ste na varnem. Čez dobro uro boste videli zopet svojo mater.

— Mater! — je vzkliznilo dekle in solze so ji zalile oči. Solze so ji primelale oči, da je lahko odgovarjala na vprašanja svojih prijateljev.

Queyries je odredil, naj preiščejo vse stanovanje, kar ni bilo zaman, ker so našli razne predmete, ki so jih pozneje našli pri preiskavi.

Godefroy, Hermina in Queyries so sedli potem v voz, Roland je pa zadržal polkovnikovega konja in tako so bili pripravljeni k odhodu.

V hipu, ko se je voz premaknil, se je markiza zdramila in takoj se je spomnila vseh dogodkov.

— Moj sin, moj sin! — je zaklicala.

— Saj ne more biti mrtev. Saj mati ne more ubiti lastnega otroka! Hitite po zdravniku! Ali je to res moj sin? Ali je to moj sin, ki leži tu pred menoj?

Vsa iz sebe se je ozrla na truplo, potem se je pa vrgla nani in krčevito zaplakala.

Naši znanci so pogrnili konje in kmalu so bili pred trdnjavo Ha.

Vrata so se odprla.

Tisti hip se je obrnila markiza na kapitana Moussegura in vzkliznila:

— Ti si morilec! Zakaj mi pa nisi povedal da je to moj sin?

— Mar sem mogel spoznati v čarovnici iz Touda markizo de Beausejour?

— Ah, če bi bila vedela, da je to moj sin, bi se bila odpovedala osveti.

— Je zamrmrala Felicite Descombesova.

Ali naj opisujemo radost, s katero so sprejeli Hermino v ulici des Minimes? To je bil res zmagovalni prihod, ko je privedel Godefroy de Main-Hardye za roko prekrasno dekle in ko se je vrgla v naročje svoje matere. Za grofco de Blossac je bila to dvojna radost, ker je zagledala obenem tudi Godefroya, za katerega se je že bala.

— Otroka, draga moja otroka, — je dejala, — moja sreča je prevelika bojim se, da se ne zdrunim z teh krasnih tani.

Krojaški modni atelje
J. JELOVŠEK, LJUBLJANA,
Kongresni trg 8-I (poleg kina Matice)
se priporoča za izdelavo oblek, površnikov in sukenj vseh vrst. — Moderen kroj. — Solidna izdelava. — Zmerne cene.

Gostilna Dva ribiča
LJUBLJANA, KERSNIKOVA (NOVA ULICA) ŠTEV. 5
DANES VELIKA IZBIRA MORSKIH RIB
Jutri in v nedeljo odojki na ražnju in druge specialitete. — Vina prvovrstna, čez ulico znižane cene Din 9.—.
Za dobro postrežbo jamči in se priporoča
ANA LOZIC, preje v Operni kleti.

HALO! HALO!
V soboto in nedeljo vsi v gostilno
„TRNOVSKI ZVON“
Krakovski nasip št. 14, kjer se bodo v soboto pekli na ražnju jagenjčki ter v nedeljo prašiček.
Poleg tega tudi druga gorka in mrzla jedila po nizki ceni na razpolago. — Vina prvovrstna, postrežba točna!
Priporoča se

Baus Vinko, gostilničar

Prepričajte se in zadovoljni boste!
Kakor nova bo Vaša stara obleka ali plašč za malo denarja. To Vam nudi naša
sprejemnica za barvanje in snaženje
V KROJAČNICI PREZELJ, Vošnjakova ulica 4 (prejšnja Cesta na Gor. koldvor) ki prevzema za tovarno Wagner iz Radovljice. Vsa oblačila se Vam elegantno zlikajo in skrbno pošijejo. CENE ZMERNE!

Pred nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franco!

»PLISE« za volane v različnih gubah.
SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov l. t. d.
AZURIRANJE, entel vložkov in čipk.
PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila.
Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana?
poleg hotela Štrukelj

GRAFOLOG KARMAN
V LJUBLJANI. — Obiske sprejema v hotelu »SOČA«. — V Ljubljani ostane do 10. septembra. — Odgovarja tudi na došlo korespondenco.

OD 15. DO 23. SEPTEMBRA
MAROGASTA IN HRIBOVSKA
BREZASTA PLEMENSKA ŽIVINA
OD 15. DO 18. SEPTEMBRA
DRUGA RAZSTAVA
ZVEZE PRAŠICEJECEV
OD 20. DO 23. SEPTEMBRA
ŠTAJERSKI LES — ZASČITA
PROTI ZRAČNIM NAPADOM
Sejemski izkazi se dobe pri:
Glavni razporečevalnici sejemskih izkazov, banki BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica št. 25

Makulturni papir
proda
uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.—
Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—
Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znakmah. — Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

BRIVSKEGA POSLOVODJO
sprejme Petković, Domžale.

PRESKRBA VAJENCEV
katere pošljete učiti v Ljubljano, je najboljša: Obrtniški vajenski dom, Ljubljana, Lapičeva ulica št. 2. 53/T

TRGOVSKI POMOČNIK
želi premeniti službo. — Naslov: Toplice št. 114, Zagorje ob Savi.

1000.- DINARJEV
dam osebi, ki mi preskrbi službo. — Horvat, Muršak 66, p. Slatina Radenci.

VZGOJITELJICO
iščem s 1. oktobrom. — Ponudbe: Dr. Kobiljak, Vršac, Banat.

POUK

NEMŠČINA
v Delavski zbornici. Za deco in šolsko mladino dopoldne ali popoldne, za odrasle zvečer. Zacetniški in višji tečaj. — Vpisovanje ob 1/2, glavni vhod, desno, ali ob 14., zadnja veža iz Copove ulice. 2762

NEPREMIČNINE

LEPO NOVO VILLO
z velikim vrtom ter dobro vpeklano MESARIJO v najbližji okolici Ljubljane zelo ugodno prodam. — Naslov v upravi »SLOV. NARODA«. 2755

POSESTVO
z novo zidano hišo, vrt s sadnim drevjem, 700 m² zemlje, napredaj. — Ogleda se: Nemec Marija, Šmarca št. 73 pri Kamniku. 2732

LEPO PARCELO
480 m² pri Stadionu prodam. — Pisane ponudbe pod »SLOV. NARODA«. 2768

GOSTILNO
na Vrhniki oddam v najem. — Naslov pove uprava »SLOV. NARODA«. 2733

POZOR CENJ. OBČINSTVO!
Bivši bife, Tyrševa cesta 34, edaj gostilna — odprta do 24. ure. — Prispela najboljša dalmatinska vina po zelo nizki ceni; čez ulico Din 9.—. Na razpolago topla in mrzla jedila ter vsak drugi dan morske ribe. — Postrežba točna. — Se priporoča
Josefina Jurlič. 2734

NOVOZIDANO HIŠO
pri Brezicah prodam. — Šetina, Sv. Lenart 56, Brežice.

KUPIM

SENO
kupi na vagon Dergan, trgovec, Laško.

DOPISOVANJE

»PROKLETSTVA LJUBEZNI«
romana v 2 delih, je še nekaj vezanih izv. na zalogi po znižani ceni Din 40.— (s poštnino Din 3.— več). — Naroča se v upravi »Slovenskega Naroda« v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

GLASBA

MUZIKA
klavirji, pianini — Ljubljana, Sv. Petra cesta 40 — se je preselila v Knafljevo ulico št. 4, ter se za nadaljnja naročila priporoča. 8/T

PRODAM

JABOLKA ZA MOST
oddaja Achtig, Maribor.

VREČE ZA OGLJE
balnate, močne, zelo trpežne, nudim najceneje vsako množico. — Ljudevit Sirc, Kranj. 2756

PLESKANO SPALNICO
(ptičji javor) s psiho in ogledalom prodam za 1900 Din. — Bitenc, mizar, Gosposka ulica št. 10. 2752

10 KADI PO 1600 LITROV
za žganjkuho prodaja Drašler, Borovnica.

PUMPARCE

modne hlače, najboljši nakup.
A. PRESKER,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

SPALNICE

moderne, iz orehove korenine, plekane, in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica št. 34. 54/T

KROMPIR

prodaja na vagon Jeglitsch, Laško.

GOZDNE SADIKE

smrekove, mecesnove in borove bom oddajal po znižani ceni za jesensko saditev. — Ožbalt Andrej, upravitelj, Koprivnik pri Kočevju. 2745

STANOVANJA

PRAZNO SOBO
s posebnim vodom oddam takoj. Parket, elektrika. — Kodeljevo, ob Ljubljani št. 33 deljevo, ob Ljubljani št. 33 deljevo. 2758

PRAZNO SOBO
s posebnim vodom in električno oddam. — Zgornja šiška št. 230, Jančigajeva pot. 2753

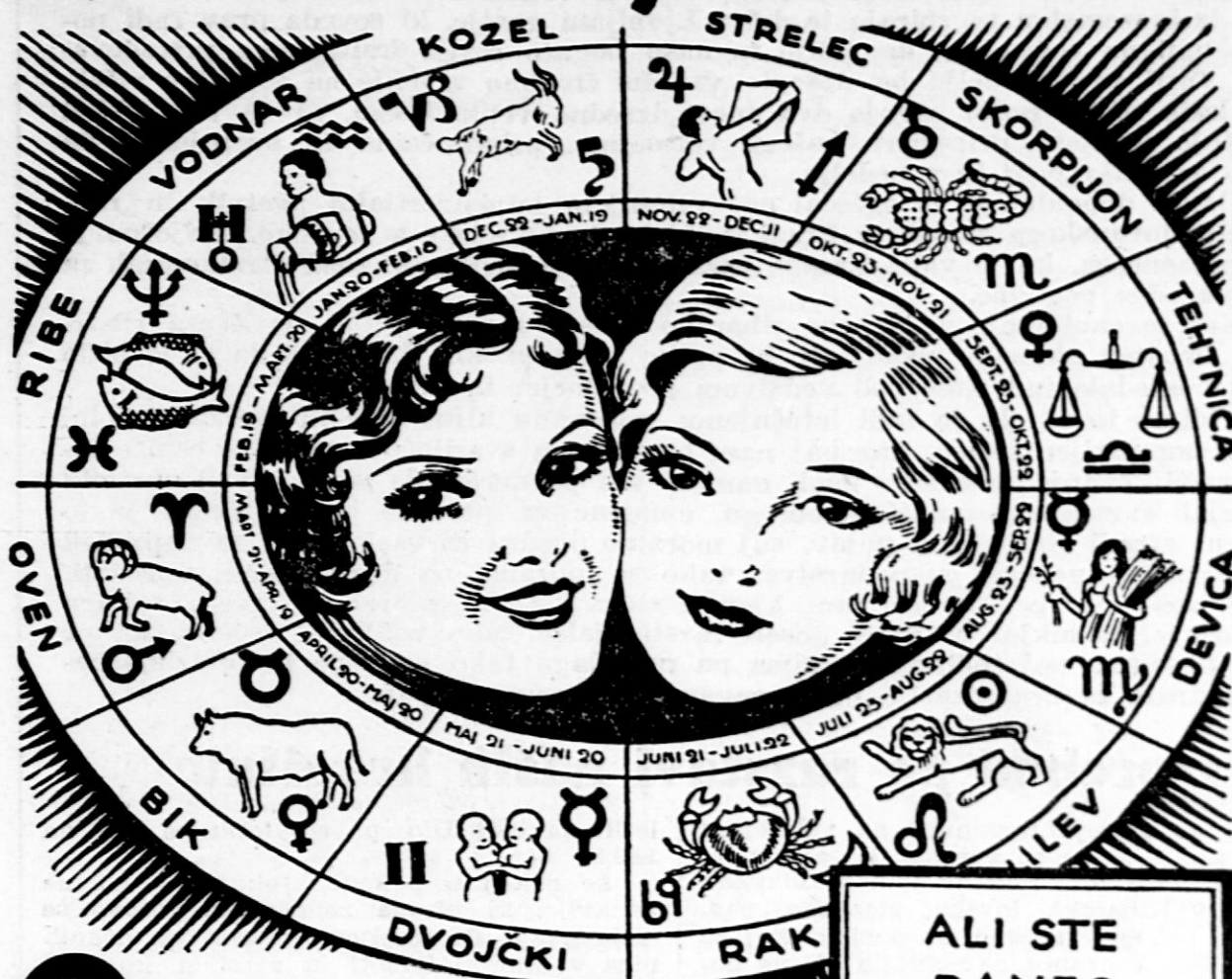
LETOVIŠČARJEM NA BLEDU
se oddajo sobe z eno ali trem posteljami s hrano ali brez. — Mirna lega, električna razsvetljava. — Pojasmila daje: Jerica Ažman, Bled I, Krekova cesta št. 88.

Narodna tiskarna LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5
IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA
ZA CENJ. NAROČILNICE

KURJE PERJE
NEČOHANO KILOGRAM PO DIN 4.—
IZ SKLADIŠČA MARIBOR RAZPOŠILJA PO POVZETJU
Viljem Abt, Eksport, Maribor
Najmanjši odjem 15 kg

Sveže morske ribe
danes v gostilni »PRI KMETU«, Gosposvetaka cesta št. 8. Brancini, čipki, skumbri, riboni, orade, tunj, barboni, šuri, švoje, ocače in sardelice. — Izborna dalmatinska in domača vina; Izvrsna kuhinja. — Se priporoča
STOŠIĆ ŠIME.

V katerem mesecu ste rojeni?

Ali ste danes gledali svojo kožo?
Ohranitev mladostno lepe polti je odvisna od te SKRIVNOSTI

Astrologi so ugotovili, da je brez pomena, pod katerim nebesnim znamenjem ste rojeni, ker je sedaj močnejše in lahkotnejše, da postane Vaša pojava očarljiva in privlačljiva in sicer enostavno z dnevnega nego Vaše polti kar doma. En sam poizkus nove metode, ki jo v naslednjem objasnjujemo, bo Vas prepričal.

Hitro lahko podvojite lepoto svoje kože in svoje polti z novo kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna). Ta krema vsebuje sedaj pre-

delano mlečno smetano in oljčno olje. Njen učinek pa je v tem, da hrani in beli kožo, zrojuje razširjene žilnice, odstranjuje zadržane v gube, ki so posledica otrujenosti ter belijo tudi najtemnejšo in najodporniško kožo. Vaše lice doseže v treh dneh nepopisljivo novo lepoto. Poizkusite še danes to novo kremo Tokalon. Bodisi plavalaska ali črnolaska, vsaka žena lahko sedaj zbudi globoko, strastno in trajno ljubezen v srcu moža, po katerem hrepeni.

Dijaške sobe
oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

Če oddajate ali iščete stanovanje
oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

RAZNO MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim slankom korjem vkrhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dumaška c. 6 52/T

SOLIDEN TRGOVEC
(starejši), prevzame zastopstvo. — Ponudbe na upravo »SLOV. NARODA« pod »Zastopnik 2759«.

ZAVESE
vam najlepše napravi po izbiri blaga specialni oddelek za zaves. — RUD. SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jih v gotovim brezplačno! 86/T

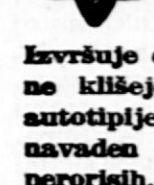
PREMOG DRVA
Telefon št. 3934
SLOVŠA
LJUBLJANA, Kolesarska 19 52/T

NE SAMO GASILCI,
tudi stavbniki, instalaterji, posestniki itd. naj ne pozabijo ogledati si na jesenski razstavi postavljenega modela lesene, prostostoječe zložljive lestve najnovejšega izuma. Podjetni kapitalisti, patentirajmo ta epohalni izum pravočasno tudi v inozemstvu! To je v našem zasebnem, kakor narodnospodarskem interesu!! 2742

OGLAŠUJTE
v malih oglasih v »Slovenskem Narodu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj; po pošti lahko v znakmah. — Za odgovore malih oglasov treba priložiti znamko.

KLIŠARNA

Telef. 2495

Izvršuje enobarvne in večbarvne črtne klišaje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane klišaje za navaden in finejši papir, klišaje po peroralih, slikah in risbah, rokopisih in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjete

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

Občina Ljubljana
Mesni pogrebni zavod

Potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani stric, gospod

Andrej Taškar
krznar

dne 7. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 84. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega, blagega pokojnika bo v soboto, dne 8. septembra l. 1934., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 13, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1934.

Žalujoči ostali.